

ARBEIDERBEVEGELSENS ANKER

OSLO

ARBEIDERNES
FAGLIGE LANDSORGANISASJON

PROTOKOLL

OVER

REPRESENTANTSKAPETS
FORHANDLINGER

I DAGENE 6—7 SEPTEMBER 1937

Optatt ved Erling Lian

OSLO 1937
ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

ARBEIDERNES
FAGLIGE LANDSORGANISASJON

PROTOKOLL

OVER

REPRESENTANTSKAPETS
FORHANDLINGER

I DAGENE 6—7 SEPTEMBER 1937

Optatt ved Erling Lian

OSLO 1937

ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

Saksregister:

	Side
<i>Møtets åpning</i>	5
<i>Vedtagelse av dagsorden og forretningsorden</i>	5
<i>Narveoprop</i>	6
<i>Beretning for 1936</i>	8
Muntlig beretning for 1937	20
<i>Regnskap for 1936</i>	9
Revisjonsrapport	9
Revisjonsrapport	36
<i>Forslag fra samorganisasjonenes landsutvalg om ophevelse av eller endring i boikottloven</i>	11
Representantskapets beslutning i saken boikottloven	20
<i>Lønsspørsmål for Landsorganisasjonens tillitsmenn</i>	16
<i>Innstilling om statstjenestemennenes organisasjonsforhold</i>	28
<i>Lønnsutvalg til å behandle lønningene for Landsorganisasjonens og sam- organisasjonenes tillitsmenn</i>	17
<i>Innstilling om organisering av arbeidsledere utsettes inntil videre</i>	40
<i>Justisfondet. — Forslag til finansiering</i>	44
<i>Oplysningsvirksomheten</i>	47
<i>Innstilling om fagorganisasjonens stilling til akkordarbeide</i>	49
<i>Landsorganisasjonens kongress</i>	53
<i>Ansettelse av revisor</i>	53
<i>Avslutning</i>	54

Person- og taleregister:

Aase, I. B., 10, 11, 26, 37, 40, 45.	Jakopsen, Kristoffer, 26, 46.
Andresen, Sigvart, 52.	Jansen, Lars, 52.
Berg, Jens, 39, 42, 44.	Johnsen, John A., 26, 27, 28.
Birkeland, Peder, 43.	Karlsen, Oscar, 20, 51.
Berentsen, Bernhard, 9, 46, 48, 49.	Kiil, Erling, 19, 27, 34, 51.
Bruås, Olaf, 20.	Larsson, Josef, 46, 51.
Engebretsen-Flood, B., 15, 17, 18, 20, 48, 49.	Lie, Håkon, 48.
Eriksen, Hans, 9, 11, 18, 19, 42, 52.	Lie, Trygve, 15.
Evensen, Lars, 6, 16, 17, 18, 32, 36, 40, 42, 46.	Martinsen, Øistein, 19, 39, 40.
Fladeby, Hans, 15.	Nielsen, Valdemar, 52.
Gjesteby, Omar, 10, 16, 17, 19, 35, 38, 39, 50.	Nygaard, Johan, 10, 18.
Graver, Torjus, 11, 37, 38.	Nyhus, E., 16, 42, 45, 53.
Gundersen, A. E., 10, 11, 16, 17, 39, 41, 44, 45, 46, 52.	Raaen, Albert, 16, 18, 52.
Gundersen, Floritz, 43.	Ruud, Arthur, 8, 33, 35.
Hauan, Ole, 53.	Olsen, Arthur J., 35, 43, 48.
Heggeland, N., 45.	Olsen, Ingv., 42, 51.
Heggestad, M., 27, 35, 43.	Ommundsen, O., 27, 46.
Heldén, Ernst, 46.	Skårvold, John, 19.
Henriksen, Chr. 12.	Strandli, Martin, 39.
Henriksen, Torbjørn, 17, 18, 19, 35, 46, 47, 49, 50.	Strøm, C., 48.
Hindahl, Olav, 5, 8, 10, 11, 16, 17, 18, 20, 27, 36, 44, 45, 53, 54.	Strøm, O. L., 34, 35, 46.
	Søreboe, G., 39.
	Tangen, Jens, 18, 19, 39, 46, 52.
	Torkildsen, Emil, 19, 41, 44.
	Tranmæl, Martin, 47.
	Tømmerås, Karl, 19, 26, 27, 34, 42, 45, 54.
	Ødegård, Johan, 11, 16.
	Volan, Elias, 12, 48, 49.

Møtets åpning.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjons *representantskap* samledes mandag den 6. september 1937 klokken 10 formiddag i den store sal i Folkets Hus i Oslo.

Landsorganisasjonens formann *Olav Hindahl* slo til lyd og ønsket på sekretariatets vegne representantskapets medlemmer og de innbudne vel møtt.

Dagsorden.

Følgende *dagsorden* referertes:

1. Administrasjonen:
 - a) Beretning for 1936.
 - b) Regnskap for 1936.
 - c) Revisjonsrapport.
 - d) Muntlig beretning for 1937.
 - e) Lønnsspørsmål for landsorganisasjonens tillitsmenn.
 - f) Forslag om lønnsutvalg til å behandle lønningene for Landsorganisasjonens og samorganisasjonenes tillitsmenn.
2. Organisasjonsspørsmål:
 - a) Innstilling om statstjenestemennenes organisasjonsforhold.
 - b) Innstilling om organisering av arbeidsledere.
3. Akkordarbeidet:

Innstilling om fagorganisasjonens stilling til akkordarbeidet.
4. Boikottloven:

Forslag fra samorganisasjonenes landsutvalg om ophevelse av eller endring i boikottloven.
5. Justisfondet:

Forslag om finansiering av Justisfondet
6. Oplysningsvirksomheten.
7. Landsorganisasjonens kongress.
8. Ansettelse av revisor.

Olav Hindahl: Det kan av praktiske hensyn bli nogen endringer i behandlingsmåten av de forskjellige punkter på dagsorden.
Dermed blev dagsordenen vedtatt.

Forretningsorden.

Følgende forretningsorden blev enstemmig vedtatt:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Intet må meddeles offentligheten uten fra sekretariatet.

2. Ingen har rett til ordet mer enn 3 ganger i samme sak. Undtagen for innledningsforedrag begrenses tiden til 10 minutter første og 5 minutter annen og tredje gang. Til forretningsorden gis ordet bare 1 gang og høist 1 minutt til hver sak. For øvrig kan stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere.
3. Forslag innleveres skriftlig og undertegnet med vedkommendes navn. Intet nytt forslag kan optas etter at det er besluttet strek med de inntegnede talere. Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen opsatte saker, kan ikke behandles.
4. Alle beslutninger avgjøres med almindelig flertall. I tvilstilfelle eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneoprop.
5. I protokollen innføres kun forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger. Protokollen oplases ved hvert møtes begynnelse, og for siste møte ved dets avslutning. Arbeidstiden blev satt fra klokken 10—13 og 15—19.

Navneoprop.

Derefter blev navneoprop foretatt ved sekretæren, *Lars Evensen*, følgende representanter var fremmøtt:

Arbeiderpartiets Presseforbund: Hans Amundsen, Oslo.

Arbeidsmannsforbundet: Johs. M. P. Ødegård, Oslo (f.f.), *Aanon Larsen*, *Utkjerr* møtte. Peder Moan, Øvre Namskogan, Ole Beck, Foldals verk.

Baker- og Konditorforbundet: Johan Nygård, Oslo.

Beklædningsarbeiderforbundet: W. Andersen, Rudolf Eriksen, Oslo.

Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet: Øistein Martinsen, Oslo.

Bygningsarbeiderforbundet: Jens Tangen, Oslo, Petter Aarsand, Trondheim, Lars Jansen, Bergen, Erling Eide, Stavanger.

Norsk Centralforening for Boktrykkere: Emil Torkildsen, Halfdan Wigaard, Oslo.

Formerforbundet: E. Nyhus, Oslo.

Gullsmedarbeiderforbundet: N. Heggland, Oslo.

Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund: Peder Birkeland, Omar Gjesteby, Oslo, Georg Jacobsen, Halden, A. Kongerø, Bergen.

Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet: P. Aasvestad, E. Heldén, Oslo.

Høvleriarbeiderforbundet: Hans Eriksen, Oslo, John Lausnes, Namsos.

Jern- og Metallarbeiderforbundet: Ommund Ommundsen, Oslo, Arthur J. Olsen, Tønsberg, Oskar Hansen, Trondheim, Gustav Ellingsen, Bergen.

Jernbaneforbundet: Ludv. Buland, Oslo (f.f.), *Sigvart Andresen*, *Simensbråten*, møtte, Thore Olsen, Hamar, John Skårvold, Trondheim.

Kjemisk Industriarbeiderforbund: Kristian Hansen, Rjukan, Odd Humblen, Brevik, Kr. Jakopsen, Sauda, Gotlieb Thomassen, Kristiansand S.

Kjøttindustriarbeiderforbundet: Henrik Henriksen, Oslo.

Kommuneforbundet: Gunnar Sethil, Oslo, Karl Madsen, Bergen, Sverre Eggen, Trondheim, Oscar Karlsen, Oslo.

Litografisk Forbund: Eivind Nilsen, Oslo.

Lokomotivmannsforbundet: M. Heggstad, Horten.

Musikerforbundet: Gustav Hammerstrøm, Oslo.

Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet: Jens Berg, Oslo, Aron Ask, Oslo (f.f.), Trygve Olsen, Bergen, Johan Hoff, Grorud (f.f.).

Papirindustriarbeiderforbundet: Andreas Narvesen, Drammen, Johan Kristensen, Skottfoss pr. Skien, Kristian Marthinsen, Sarpsborg, Trygve Risvik, Galtneset pr. Namsos.

Postforbundet: Pakkmester O. L. Strøm, Oslo.

Sjømannsforbundet: J. Dahl, Bergen, B. Øyan, Oslo, I. Hamsaas, Trondheim.

Skinn- og Lærarbeiderforbundet: Johs. P. Nilsen, Oslo.

Skog- og Landarbeiderforbundet: J. Ødegård, Oslo, O. Rørseth, Harran, Petter Sveen, Gjøvik.

Skotøiarbeiderforbundet: Jens Larsen, Halden, A. E. Gundersen, Oslo.

Stenindustriarbeiderforbundet: Valdemar Nielsen, Oslo.

Tekstilarbeiderforbundet: Ingv. Olsen, Oslo, Hjalmar Romslo, Ytre Arna, Olaf Hansen, Oslo.

Telegraf- og Telefonforbundet: Arthur Ruud, Oslo.

Transportarbeiderforbundet: Olaf Hansen, Oslo, Josef Collier, Skien, Georg Sørebo, Bergen, Olaf Bruaas, Trondheim.

Treindustriarbeiderforbundet: P. Ødegård, Oslo, Waldm. Svendsen, Bergen.

Tobakkarbeiderforbundet: Otter Boberg, Oslo.

Aust-Agder faglige Samorganisasjon: Oscar Olsen, Arendal.

Bergen og Fylkenes faglige Distriktsorganisasjon: Bernhard Berentsen, Bergen.

Hedmark faglige Samorganisasjon: Odvar Larsen, Hamar.

Sørlandets faglige Samorganisasjon: B. Flood-Engbretsen, Kristiansand.

Trøndelag faglige Samorganisasjon: Karl Tømmerås, Trondheim.

Vestfold faglige Samorganisasjon: Ole Andersen Kiste, Tønsberg.

Oslo og Akershus faglige Distriktsorganisasjon: Gunnar Disenaen, Oslo.

Østfold faglige Distriktsorganisasjon: J. Karlsen Klevfoss, Sarpsborg.

Opland faglige Samorganisasjon: M. Smeby, Søndre Land.

Buskerud fylke (Drammen, Hønefoss og Omegns fagl. Samorg.): Floritz Gundersen, Hønefoss.

Telemark faglige Samorganisasjon: John A. Johnsen, Skien.

Rogaland faglige Distriktsorganisasjon: C. Strøm, Stavanger.

Møre og Romsdals faglige Samorganisasjon: Oluf Melby, Kr.sund. N.

Namdal og Helgeland faglige Distriktsorganisasjon: Adolf Holm, Namsos.

Nordland faglige Distriktsorganisasjon: Kr. Winje, Svolvær.

Troms Fylkes faglige Samorganisasjon: Ole Hauan, Tromsø.

Finnmark faglige Distriktsorganisasjon: Th. Albrigtsen, Hammerfest.

Sekretariatet: Olav Hindahl, I. B. Aase, Rasmus Rasmussen, Nic. Næss, Torbjørn Henriksen, Hans Fladeby, Christian Henriksen, Martin Tranmæl, P. H. Vestad, M. Strandli, Lars Evensen, Albert Raaen.

Av suppleanter av sekretariatet som ikke er representert gjennom sine forbund møtte: E. Kiil, Josef Larsson, Ingvald Haugen (f.f.), Lucie Andresen.

Dessuten var innbudt følgende forbundsformenn: Th. Narvestad, Norsk Lokomotivmannsforbund, Henry Hansen, Norsk Stenindustriarbeiderforbund, Alfred Ljøner, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund og Edv. Stenklev, Norsk Papirindustriarbeiderforbund.

Videre var innbudt: Statsminister Johan Nygaardsvold, Socialminister Oscar Torp, Justisminister Trygve Lie, Handelsminister Alfred Madsen og Einar Gerhardsen fra samarbeidskomitéen.

Videre møtte Landsorganisasjonens Nordlandssekretær Elias Volan samt for A.F.L.s juridiske avdeling: Viggo Hansteen og Dagfinn Bech samt for den statistiske avdeling: Johanne Reutz.

Fra Landsorganisasjonens revisjonskontor møtte revisjonschef Torjus Graver. Av revisjonsutvalget møtte A. E. Gundersen, J. Nygaard og Ambrosius Olsen.

Av de innbudte møtte: Justisminister *Trygve Lie*, socialminister *Oscar Torp* og handelsminister *Alfred Madsen*. Fra samarbeidskomitéen møtte *Einar Gerhardsen*.

Punkt 1 a: Beretning for 1936.

Man tok så fatt på beretningen for 1936, som punktvis blev gjennomgått.

Under punktet — *Det statistiske kontor* — uttalte *Arthur Ruud*: Det står her på side 8 bl. a.: «Da arbeidsmengden ved kontoret har øket sterkt det siste år har det vært nødvendig å begrense besvarelser av forespørsler til forbund og samorganisasjoner.» Jeg vil henstille til sekretariatet at denne begrensning opheves, så kontoret kan besvare forespørslene. Helst bør man utvide dette kontor, så det kan tilfredsstille organisasjonene ennu mere. For vår del har dette kontor hatt stor betydning i vårt arbeide. Det har vi stadig hatt anledning til å erfare og overbevise oss om under våre forhandlinger med telegrafverket. Vi sitter ofte våbenløse tilbake fordi vi mangler statistiske opplysninger og tall. Vi mener at det vil være nødvendig å få statistiske beregninger ikke bare for byene, men også for distriktene og at de blev utsendt et par ganger om året. Jeg vil henstille til sekretariatet å imøtekomme dette.

Olav Hindahl: Sekretariatet er opmerksom på forholdene ved Det

statistiske kontor og det er bl. a. meningen å se på disse forhold ved en komité for å få det mer tilfredsstillende. Vi skal love å arbeide videre med spørsmålet.

Dermed gikk man videre i beretningen.

Under beretningens punkt: utdrag av beretningene for de faglige distriktsorganisasjoner for året 1936 — uttalte *Bernhard Berentsen*: Det er en feil at det står at 26 foreninger står utenfor Samorganisasjonen. Det er nemlig ikke riktig. Vi har ingen som står utenfor. Det kan være at feilen er opstått derved at vi har opført 26 nye foreninger, som imidlertid er dannet på et tidspunkt slik at kontingenten ikke da var betalt. Dermed gikk man videre i beretningen som uten flere bemerkninger blev vedtatt.

Punkt 1 b: Regnskap for 1936.

Man gjennomgikk derefter punktvis regnskapet for 1936.

Hans Eriksen: Vårt forbund er opført med 56 000 kroner som lån. Det er ikke lån, men restanse for ekstrakontingent for 1931. Og vi har nu nedbetalt det med 10 000 kroner.

Regnskapet blev derefter vedtatt uten ytterlige bemerkninger.

Punkt 1 c: Revisjonsrapport.

Fra revisjonen forelå følgende bemerkninger til Landsorganisasjonens regnskap for 1936:

1. Valgregnskap 1936.

Efterbevilgning kr. 59 716.72.

I forbindelse med revisjon av regnskapet for stortingsvalget 1936 gav revisor Graver følgende antegnelse:

Revisjonen finner det prinsipielt feilaktig og vil påtale at det opsatte budgett er overskredet uten at saken på forhånd er forelagt sekretariatet til godkjenning og etterbevilgning. Revisjonsutvalget gav sin tilslutning til denne antegnelse i følgende vedtak:

Revisjonsutvalget slutter sig til revisor Gravers påtale i anledning den store overskridelse og vil uttale at i fremtiden bør sekretariatets representanter i finanskomitéen påse at det opsatte budgett ikke overskrides.

2. Kontingentrestanser i Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Av årets kontingentinnbetaling vil sees at Norsk Skog- og Landarbeiderforbund står til rest med kontingent for 10 måneder. Utvalget er fullt opmerksom på de spesielle vanskeligheter som er til stede i dette forbund, men er allikevel av den mening, at disse konstante restanser ikke kan fortsette, da Landsorganisasjonen har direkte utgifter på forbundet til pensjonering, administrasjon etc., og vil anmode om at dette forhold blir optatt til alvorlig drøftelse.

3. *Framfylkingen.* — *Bevilgning kr. 3 000.00 pr. år.*

I forbindelse med regnskapsavleggelsen for 1935 gav revisjonsutvalget antegnelse til den ovenfor nevnte bevilgning, hvis størrelse vi finner å være i strid med kongressens vedtak. Den samme bevilgning er imidlertid også utbetalt i 1936.

4. *Folkets Hus fonds pantobligasjoner.*

I antegnelse til årsregnskap 1933 gjorde revisjonen oppmerksom på de mangler som forekommer spesielt i de eldre pantobligasjoner, og som er av den art at det forringer fondets sikkerhet. En ny totalgjennemgøelse i forbindelse med årets regnskap viser at flere av de påtalte klausuler fremdeles eksisterer, og revisjonen vil derfor foreslå at det pålegges Folkets Hus fonds komitéen i samarbeide med Landsorganisasjonens juridiske kontor å bringe pantobligasjonene i lovmessige former.

5. *Innfridd garanti.* — *Glomma Sagbruk kr. 50 000.00*

Denne garanti som blev gitt av sekretariatet i 1928 etter kongressbehandling i 1927 blev i 1935 effektiv. Etter selskapets nuværende stilling må dette ansees tapt, idet den påtenkte reorganisering forutsetter at starten skjer «på nytt og fritt grunnlag». Revisjonen vil derfor foreslå dette beløp avskrevet.

Oslo, den 13. april 1937.

For Landsorganisasjonens Revisjonsutvalg.

Torjus Graver.

A. E. Gundersen. *Johan Nygaard.* *Ambrosius Olsen.*

Olav Hindahl: Sekretariatet er selvsagt enig i at man så langt det er gjørlig må søke å holde sig innenfor det opsatte budgett. Forholdet ved valget i 1936 var jo at man skulde sette alt inn for å vinne landet for arbeiderklassen. Det var filmen og anskaffelse av apparater til den som kostet penger.

A. E. Gundersen: Hovedsaken er at overskridelsene er foregått før sekretariatet har behandlet det. Kjernen er at sekretariatet først må diskutere det.

I. B. Aase: Denne sak var oppe i sekretariatet og man har uttalt sig overensstemmende med revisjonens bemerkninger.

Omar Gjestebø: Disse utgifter er ofte vanskelig å få behandlet når man står midt i valgkampen.

Og man gikk videre.

2. *Kontingentrestanser i Skog- og Landarbeiderforbundet.*

Olav Hindahl: Kontingentspørsmålet blev behandlet på Skog- og Landarbeiderforbundets landsmøte forleden og de forhøiet kontingenten slik at de nu bedre skulde klare sin administrasjon og øvrige utgifter.

Johan Nygaard: Det vil være helt umulig for Skog- og Landarbeiderforbundet å etterbetale restansen. Jeg hadde ventet et forslag fra sekretariatet i den anledning; men det kommer vel til fagkongressen.

Johan Ødegaard: Vi har jo vært nødt til å ta det noget anderledes enn i andre forbund. Det er imidlertid en voksende forståelse blandt skogens og landbrukets arbeidere om nødvendigheten av å ordne sin kontingent og derved styrke sin organisasjon økonomisk. Vi kan forsikre at selvsagt vil også vi gjøre alt for å klare våre forpliktelser.

Hans Eriksen: Skog- og Landarbeiderforbundets landsmøte vedtok jo et forslag av Graver om å henstille til Landsorganisasjonen å fastsette en kontingent, som de kunde klare å betale.

Graver: Det gjorde jeg etter konferanse med Hindahl.

Hans Eriksen: Men det var galt å fremsette et slikt forslag før kontingenten var fastsatt.

A. E. Gundersen: Vi får nu avvente de gode løfter som er gitt.

Flere bemerkninger blev ikke gjort til den sak.

3. *Framfylkingen.*

Olav Hindahl: Det er sterkt delte meninger mellem sekretariatet og revisjonsutvalget om denne bevilgning.

Ingen forlangte videre ordet.

4. *Folkets Hus fonds pantobligasjoner.*

I. B. Aase: En god tid før denne uttalelse behandlet vi det i Folkets Hus fonds styre og vi påla Bech å gjennomgå disse pantobligasjoner. Imidlertid har dette kontor vært så overbyrdet med arbeide, at det har ikke klart dette. Men vi er fullt oppmerksom på at dette må gjøres.

Flere bemerkninger dertil blev ikke gjort.

5. *Innfridd garanti.* — *Glomma Bruk.*

Hans Eriksen: Høvleriarbeiderforbundet var regarantist og vil også tape sine penger.

I. B. Aase: Det får man behandle når det kommer fra Høvleriarbeiderforbundet. Men jeg vil foreslå at man allerede her beslutter å avskrive dette beløp som angår Landsorganisasjonen.

Votering: Besluttet å avskrive beløpet.

Punkt 4: Forslag fra samorganisasjonenes landsutvalg om ophevelse av eller endring i boikottloven.

Efter forslag av Landsorganisasjonens formann tok man så op til behandling dagsordenens punkt 4: *Forslag fra samorganisasjonenes landsutvalg om ophevelse av eller endring i boikottloven.*

Olav Hindahl: Vi har fått et forslag fra samorganisasjonenes landsutvalg om å reise krav overfor Regjeringen om at det tas effektivt skritt til å få boikottloven ophevet og vi har fått en henvendelse fra Landsorganisasjonens nordlandssekretær Elias Volan, som fremholder at det neppe er nogen lovbestemmelse som har lagt så store hindringer i veien for fagorganisasjonsarbeidet som boikottloven. Han peker særlig på at den gir vrangvillige arbeidsgivere en vidtgående beskyttelse og at den i mange tilfelle hindrer fagorganisasjonen i å få opprettet tariffavtaler med arbeidsgivere som beskjeftiger et fåtall arbeidere. Spesielt er vanskelighetene store i de distrikter hvor organisasjonen må foreta nyrydningsarbeide og i brancher hvor bedriftene er små. Han er

inne på den tanke å søke å få inn en lovbestemmelse i Arbeidstvistloven om adgang for fagorganisasjonen til å kreve tariffvister avgjort av meglingsinstitusjonen i de tilfelle hvor en bedrift nekter å gå med på de samme arbeidsvilkår som de der er bestemt for hans konkurrenter. Samorganisasjonenes landsutvalg drøftet på sin side spørsmålet om megling i arbeidstvister på sitt møte 30. mai i år og vedtok:

«Under henvisning til beslutningen på siste fagkongress henstiller Samorganisasjonenes Landsutvalg til Landsorganisasjonens sekretariat overfor Regjeringen, å reise krav om at det nu tas effektivt skritt til å få boikottloven ophevet.

Saken fremmes overfor Regjering og Storting eventuelt i forbindelse med at Landsorganisasjonen igjen tiltrer den i 1932 opnevnte offentlige kommisjon til revisjon av disse lover.»

Sekretariatet har jo også ofte behandlet den sak og vi har orientert oss om Regjeringens standpunkt til spørsmålet om å oppløse den komité som i sin tid er nedsatt. Dens arbeide hviler, men er ikke oppløst. Forholdet var jo at Landsorganisasjonen trakk sine representanter tilbake fra komitéen. Formannen i komitéen uttalte at det var små chanser til å få komitéen oppløst på de premisser organisasjonen da inntok. Daværende socialminister Bergsvik mente at det var chanser for å få Stortinget med på å endre og utvide kommisjonens mandat.

Det mandat Stortinget i 1933 gav komitéen var følgende til lov herom: «Det nedsettes en kommisjon til å utrede spørsmålet om de økonomiske og faglige organisasjoner og i tilfelle komme med forslag for lovmessig å fastsette deres innbyrdes samvirke og deres forhold til samfundet. Kommisjonen vil også få å utrede arbeidsgivernes og lønnsmottagernes rettigheter og plikter overfor hinannen og like overfor det offentlige, samt foreningenes almindelige rettsstilling.»

Vi har jo fått ugildhetsloven, tukthusloven og andre undtagelseslover ophevet og saken skulde for såvidt være enkel, som det bare er boikottloven igjen av de lover som vi i sin tid fikk. Det kunde da være et spørsmål om det ikke kunde opnåes endringer ved å gå inn i komitéen. Vil man søke å opnå endringer, tror jeg ikke det er annet å gjøre enn å gå inn i komitéen og så får man forelegge saken for fagkongressen.

Chr. Henriksen: Jeg tror at den bestemmelse som i 1932 blev tilføiet veiloven er verre enn nogen annen bestemmelse og hvor det heter at under konflikt skal alle med matrikulert jord, kunde kommanderes ut på veiarbeide. Bestemmelsen fikk vi jo under bondepartiregjeringen. Når man nu optar boikottloven til behandling, så vil jeg i den forbindelse gjøre oppmerksom også på ovennevnte.

Elias Volan: Jeg tror jeg best kan fremholde min opfatning ved å referere den skrivelse jeg sendte Landsorganisasjonens sekretariat:

«Siste fagkongress behandlet fagorganisasjonens kamp mot de arbeiderfiendtlige lover og vedtok bl. a. følgende beslutninger:

1. Kongressen pålegger det kommende sekretariat i samråd med forbundsstyrene å trekke op retningslinjer for fagorganisasjonens videre arbeide og kamp for å gjøre tukthus- og boikottlovene overflødige og virkningsløse.

II. Arbeidet for å få straffelovens § 222 II ophevet fortsettes og skjerpes.

2 a) Sekretariatet — eventuelt representantskapet — bemyndiges til i samråd med vedkommende forbund å gå til åpen sympatistreik for såvidt en konflikt på grunn av boikottloven ikke kan løses på samme måte. I sådanne tilfelle kan sekretariatet — eventuelt representantskapet — beslutte at den samlede organisasjon bærer utgiftene.

b) Sekretariatet bemyndiges til sammen med Arbeidernes Oplysningsforbund å iverksette et bredt planlagt opplysningsarbeide om de arbeiderfiendtlige lover.

c) Sekretariatet gis fullmakt til sammen med Det norske Arbeiderpartis centralstyre å fortsette arbeidet for å få lovene av 1933, inneholdende boikottbestemmelser m. v. og streikeforbud for Vinmonopolets funksjonærer og arbeidere ophevet.

For at denne kamp skal bli mest mulig effektiv bemyndiges sekretariatet til å anvende de nødvendige midler til opplysnings- og agitasjonsvirksomhet. Denne virksomhet skal drives sammen med Det norske Arbeiderparti.

Punkt II. 1 er gjennomført i det straffelovens § 222 II er ophevet, men tilbake står å få ophevet boikottloven og forbudet mot streik ved Vinmonopolet.

I beslutningens punkt I heter det at sekretariatet i samråd med forbundsstyrene skal trekke op retningslinjer for fagorganisasjonens videre arbeide og kamp for å gjøre tukthus- og boikottlovene overflødige og virkningsløse. I punkt II 2a gis sekretariatet — eventuelt representantskapet — bemyndigelse til å gå til åpen sympatistreik for såvidt en konflikt på grunn av boikottloven ikke kan løses på annen måte.

Det er neppe nogen lovbestemmelse som har lagt så store hindringer i veien for fagorganisasjonens arbeide som boikottloven. Den gir alle vrangvillige arbeidsgivere en vidtgående beskyttelse og den hindrer i mange tilfelle fagorganisasjonen å få opprettet tariffavtaler med arbeidsgivere som beskjeftiger et fåtall arbeidere. Særlig vanskelig er forholdet i de distrikter hvor organisasjonen må foreta sitt nyrødningsarbeide og i de brancher hvor bedriftene er små, eksempelvis handels- og kontorvirksomhet, skog- og landarbeide, fiskeribedrifter, småindustri, håndverksbedrifter, hotell- og restaurantvirksomhet m. v. Naturligvis kan fagorganisasjonen gå til åpen sympatistreik for å støtte arbeidere som er ute i konflikt. Men hvis en sympatistreik skal ha den fornødne virkning, må den ofte erklæres i samme omfang som tidligere de betingede sympatistreiker. En sådan omfattende åpen sympatistreik vil imidlertid skape så store vanskeligheter både for de enkelte arbeidere, organisasjoner og arbeidslivet som helhet at det faller ganske naturlig at enhver instans, med ansvar for sine handlinger, kvier sig for å anvende sympatistreikvåbenet i full utstrekning. I denne forbindelse kan man heller ikke se vekk fra de politiske vanskeligheter som en stadig uro på arbeidsplassen vil medføre.

Ved å bedømme alle disse forhold er jeg kommet til det resultat at det bare er en teoretisk, men ikke nogen faktisk mulighet for fag-

organisasjonen å anvende den åpne sympatistreik i den utstrekning at boikottloven blir virkningsløs. Å iverksette en almindelig åpen konflikt rettet mot loven og av det omfang at loven som følge herav blir ophevet er det vel ingen som for alvor mener at fagorganisasjonen kan foreta.

Den politiske sammensetning av Stortinget er vel heller ikke slik at man kan ha noget håp om å få loven ophevet. Når det borgerlige flertall i sin tid vedtok boikottloven så var det et ledd i deres almindelige kamp mot arbeiderbevegelsen for å hindre dens utbredelse. Den samme situasjon er vel fremdeles til stede. Tilbake blir da spørsmålet om hvad organisasjonen kan foreta for å gjøre boikottloven overflødig og virkningsløs.

Under de store tariffoppgjør har boikottloven såvidt jeg skjønner ikke lagt vesentlige hindringer for fagorganisasjonen. Det samme kan man si om alle tariffbevegelser som omfatter et større antall arbeidere og funksjonærer. Det er bare ved småbedriftene og da i første rekke hos de vrangvillige arbeidsgivere at loven har lagt vesentlige hindringer i veien for arbeiderne og deres organisasjoner. Jeg tror derfor det vil være gagnlig at Landsorganisasjonens sekretariat optar til drøftelse med Det norske Arbeiderpartis centralstyre om det ikke vil være riktig slik som disse forhold ligger an å søke å få inn en bestemmelse i Arbeidstvistloven om adgang for fagorganisasjonen å kreve tarifftvister avgjort av meglingsinstitusjonen i de tilfelle hvor en bedrift nekter å gå med på de samme arbeidsvilkår som de der er bestemt for hans konkurrenter. Jeg er fullt klar over at det fra enkelte hold kan reises prinsipielle innvendinger mot dette. På den annen side plikter man i denne sak å foreta noget for å motarbeide at undtagelseslovene kan reise en faktisk hindring for arbeiderne ved alle småbedrifter å nyte godt av fagorganisasjonens arbeide for å bedre arbeidsbetingelsene og sikre arbeiderne og funksjonærene organisasjonens beskyttelse og støtte.

Jeg tør henstille til sekretariatet å opta denne sak til behandling og eventuelt forelegge resultatet for Landsorganisasjonens representantskap.»

Det kan reises innvendinger og jeg er klar over disse. Men den største kan reises fra arbeiderbefolkningen, hvis ikke organisasjonen innretter sig slik at de fattigste blandt de fattige kan høste fordel av de goder, som organisasjonen har nådd frem til. Jeg har aldri sett dette så tydelig, som etter å ha arbeidet i Nord-Norge. Det finnes ingen grupper av mennesker i vårt land som ligger så dårlig an, som de tusener av kamerater nordpå. Vi har riktignok ved organisasjonens hjelp bedret forholdene for tusener; men fremdeles er det tusener som har dårlige, elendige forhold. For å nevne fiskerne; de får ikke den garanterte minstepris. Det er andre som putter statens penger i sine lommer. Det er så at mange har akseptert tariffene; men det er også mange som ikke gjorde det. Det er mennesker i vårt samfund som går til grunne under disse forhold. Forholdene har utviklet sig slik at de ikke tør gå inn i fagorganisasjonen, da de ikke tror at den kan make å bringe dem noen fordeler. Det problem foreligger og når vi vet det, så er jeg ikke bange for å være med på et eller annet, selv om det medførte at vi tapte vår politiske jomfrudom. Jeg vil

anbefale den tanke Lie er inne på om å tre inn i komitéen igjen. Jeg vet ikke om min løsning er den beste; men jeg skrev til Landsorganisasjonen for å få saken under diskusjon. Mange vil kanskje i denne forbindelse tenke på fagkongressen sist. Men det som var ubehageligheten dengang var ikke selve deltagelsen i kommisjonen, men at man ikke hadde diskutert sakene ordentlig på forhånd.

Hans Fladeby: Det er vel riktig når man sier at det under de nuværende politiske forhold, ikke er mulig å få ophevet boikottloven. Men det må gå an å forsøke å få bortelimintert de største farer og skavanker ved loven; de bestemmelser som er farligst for organisasjonen og arbeiderne. En av disse er den betingede sympatistreik. Når loven tok fra oss det, så er resultatet blitt at det er vanskelig å få tak i de arbeidsgivere som har svært få arbeidere i beskjeftigelse og som ofte heller ikke er så avhengig av andre firmaer. Nu blir slike konflikter langvarige. Vi har konflikter gående i Nord-Norge av de fattigste blandt de fattige. Skal vi overhodet få gjort noe for disse så må det uten tvil være ved sympatistreik som da kan bli en storkonflikt. Man må ihvertfall se å få retten til betingede sympatistreiker tilbake. Vi har også de tilfelle, hvor arbeidsgivere når de føler sig litt trykket, henvender sig til boikottstolen og den gir dem som oftest rett. I Haugesund har vi hatt en langvarig konflikt gående, og som nettop viser boikottlovens virkninger. Det som forundrer mig og som jeg finner merkelig er imidlertid at Justisdepartementet, hvis chef er Landsorganisasjonens tidligere juridiske konsulent, er med på å yde fri sakførsel til en arbeider som var motstander av organisasjonen. Nu er det vel så som Lie sa at det er byråchefen og de i samarbeide med ham, som har avgjørelsen med hensyn til fri sakførsel. Noe må gjøres med boikottloven. Jeg kan ikke tenke mig at om vi blir med i denne kommisjon, skulde ta skade på vår sjel. Vil vi endre loven, må vi nok bli med. Vi kan ikke vente til vi får flertall.

Trygve Lie: Når det gjelder fri sakførsel, så kan nok ikke en justisminister nekte det i et tilfelle som det her gjaldt. Men med hensyn til boikottloven og boikottstolen, så er perspektivene idag ganske anderledes enn ved fagkongressen i 1934. Det var Regjeringens mening i 1935 å gå inn for Stortinget med forslag om et nytt mandat for kommisjonen og at fagorganisasjonen da blev med. Landsorganisasjonen kunde ikke gå med på det; men jeg anser det som meget påkrevet på den måte å søke å få vekk de værste skavanker ved loven. Bestemmelsen i veiloven som Henriksen nevnte må også kunde tas op til diskusjon, likeledes streikeforbudet ved Vinmonopolet. Mandat av 1933 må søkes revidert om vi går inn i kommisjonen.

B. Flood-Engebretsen: Det eneste riktige må vel være å gå inn for representasjon i kommisjonen, slik som Lie var inne på. Når det gjelder disse mindre bedrifter, som har vært nevnt, så har vi måttet gå til hurtige aksjoner for å få forholdene bragt i orden. Fladeby var inne på Justisdepartementet. Jeg vil avlegge besøk i Sosialdepartementet, hvorfra man utsendte et sirkulære i tilslutning til riksmeglingsmannen og som vil kunde virke svekkende på vårt arbeide.

Johan Ødegård: Den tanke Volan er inne på er ikke noe nytt for vårt forbund. Boikottbestemmelsene rammer direkte oss. Vi har behandlet disse ting i en samarbeidskomité mellom A. F. L. og D. N. A. Vårt landsmøte vedtok en henstilling til regjeringen om å utrede disse problemer og søke å skaffe en lov om lønnsregulering i jordbruket. I Sverige er de nådd langt i så måte. En sak som denne er av interesse for hele den samlede arbeiderklasse. Her måtte det være en farbar vei. Jeg vil anbefale at man går inn for deltagelse i kommisjonen på et grunnlag som skissert av Lie og at kommisjonen også tar skritt til å diskutere disse sideproblemer og i hvilken grad man kan nå frem til ensartethet og ordnede forhold innen vårt yrke.

Alb. Raaen: Fagkongressen i 1934 som behandlet dette og som har hemmet for at noe videre kunne foretas, stod dengang i et annet politisk forhold enn vi nå gjør. Fagkongressens stilling dengang var forståelig. Vi hadde fått boikottloven mot skog- og landarbeiderne, men vi hadde også handelens mektige menn som arbeidet for å få boikottloven frem. Siden er situasjonen endret. Vi er kommet på offensiven og vi har en arbeiderregjering. Vi kan ikke vente til vi får arbeiderflertall. Boikottloven får vi nok ikke vekk før. Vi må derfor søke å få endringer i den. Landsorganisasjonen bør derfor tre inn i kommisjonen. I denne forbindelse kunde det også være et spørsmål å se å få samlet all sociallovgivning i en lov. Når det gjelder det spørsmål Ødegaard var inne på, så må man være forsiktig. Det kan være at en minstelønnslov kan være av betydning. Men det er er vel ikke det man egentlig mener; men en lønnskontrolllov. La oss få vekk dette om minstelønnslov. Volan har etter sin mening gjort sig til talsmann for det som er det riktige her.

Olav Hindahl: Flere talere er ikke inntegnet og man kan vel fastslå at når sekretariatet nu skal se på dette, at man er positivt for å tiltre kommisjonen.

Punkt 1 e: Lønsspørsmål for Landsorganisasjonens tillitsmenn.

Sekretariatet foreslo at Landsorganisasjonens tillitsmenn, revisor Graver og sekretær Volan får et lønnstillegg stort kr. 1 000,00 pr. år, regnet fra 1. januar 1937.

Sekretariatet foreslo videre at revisorene får et lønnstillegg på kr. 600.00 pr. år regnet fra 1. april 1937.

Omar Gjesteby foreslo tillegget for revisorer fra 1. mars 1937.

Lars Evensen fremholdt at fagkongressens beslutning i 1934 og som blev fulgt i 1935 og 1936 må følges og foreslo:

For fremtiden blir lønsvilkårene også for revisorene å ordne på samme måte som for L. O.s øvrige funksjonærer med avtale med deres organisasjon Norges Handels- og Kontorfunksjonærforbund.

E. Nyhus: Det bør fastsettes ens dato for begge her og jeg vil høre om man ikke kan sette 1. mars.

A. E. Gundersen: Man har jo fått et revisjonsutvalg og lønsspør-

målet for revisorene bør ligge der. Men selve avgjørelsen ligger selv sagt hos representantskapet.

Gjesteby uttalte sig for Evensens forslag.

Torbjørn Henriksen: Det ser litt rart ut at det er to datoer for dette tillegg. Men årsaken er vel den at de som fremtidig ordning skal ha avtale i likhet med kontorfunksjonærene.

A. E. Gundersen: Revisjonsutvalget bør fremme innstilling om revisorernes lønninger. Men selve størrelsen fastsetter jo kongressen.

Omar Gjesteby: De som har anledning til å få sine lønnsforhold avgjort ved avtale må få det.

Lars Evensen: Jeg vil ha likestilling mellom alle funksjonærer i Landsorganisasjonen. Det er andre i Landsorganisasjonen som har like fullt ansvar som revisorene.

B. Flood-Engebreetsen: De som er ansatt som distriktssekretærer i samorganisasjonene bør da ha samme adgang.

Hindahl: Her gjelder det Landsorganisasjonens funksjonærer og ikke samorganisasjonenes.

Votering: Evensens forslag blev vedtatt mot 4 stemmer. — Første del av sekretariatets forslag om et lønnstillegg av 1 000 kr. (til L. O.s tillitsmenn, revisor Graver og sekretær Volan) blev enstemmig vedtatt. Med 50 mot 23 stemmer besluttedes at dette skulde regnes fra 1. januar 1937. — Revisorenes lønnstillegg (600 kr.) blev enstemmig vedtatt. — Mot et par stemmer besluttedes at dette skulde regnes fra 1. mars 1937. Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet mandag 6. september.

Dirigent: *Olav Hindahl.*

Møtet blev satt presis klokken 15.

Punkt 1 f: Lønnsutvalg til å behandle lønningene for Landsorganisasjonens og samorganisasjonenes tillitsmenn.

Fra sekretariatet forelå følgende:

Fra en rekke samorganisasjoner er det kommet henvendelse til sekretariatet om å opnevne et lønnsråd eller lønnsutvalg, som skal fastsette de valgte tillitsmenns lønninger.

Forslaget er også tiltrådt av samorganisasjonenes landsutvalg. — Saken er reist på grunnlag av den uholdbare praksis som nu er herskende ved at tillitsmennenes lønninger tildels er avhengig av personlige sympatier og antipatier (mange utenforliggende hensyn). Ofte virker de debatter som føres om tillitsmennenes lønninger oprivende og er egnet til å skape mistillit mellom tillitsmennene og medlemmene.

Der kan ikke være tvil om at alle parter vil være best tjent med at der blir opnevnt et lønnsutvalg som fremkommer med forslag om lønn for de forskjellige stillinger.

Sekretariatet innstiller for representantskapet:

1. Lønningene for Landsorganisasjonens og samorganisasjonenes tillitsmenn blir å behandle av et utvalg på 5 medlemmer, som velges av Landsorganisasjonens representantskap.
2. Landsorganisasjonens og samorganisasjonenes tillitsmenns lønninger avgjøres med bindende virkning av representantskapet etter innstilling av lønnsutvalget.
3. Landsorganisasjonens lover endres i henhold til ovennevnte innstilling.

Jens Tangen: Jeg er enig i forslaget; men kan vi ikke si at dette lønnsutvalg skal behandle det for alle organisasjonenes tillitsmenn; foreningenes og industrigruppenes tillitsmenn? Gjerne også forbundenes.

Hans Eriksen: Når det først skal nedsettes et lønnsråd, så bør det også ta med de av Tangen nevnte. Det er ikke dermed gitt at man kan bestemme over forbundene; men de vil nok ta hensyn til det som kommer derfra. Lønnsrådet eller nevnden burde også ta sig av diétspørsmålet, så man kom frem til mer ensartethet.

Johan Nygaard: Man bryter her med et prinsipp som fagorganisasjonen har hatt fra sin begynnelse. Etter forslaget ordlyd og Tangens tilføielse vil man komme til å frata forbundenes landsmøter og foreningenes generalforsamlinger den adgang disse hittil har hatt til å bestemme over tillitsmennenes lønninger. Jeg skal ikke motsette mig at man får det til kongressen, og at den kan bestemme det for Landsorganisasjonen; men å utvide det til forbundene og avdelingene kan jeg ikke være med på.

B. Flood-Engbretsen: Jeg vilde ha funnet det rimelig at det på dette representantskapsmøte blev vedtatt å nedsette et slikt lønnsutvalg, som så fremkom med sine forslag til kongressen. Ellers er jeg redd for at det vil ta for lang tid.

Hindahl: Det behøver ikke ta lang tid etter kongressbehandlingen å nedsette dette utvalg.

Torbjørn Henriksen: De ting Eriksen og Tangen var inne på, var også delvis fremme i sekretariatet. Det er riktig som Nygaard sa at det vil virke galt å ta med forbundene og avdelingene. Og skal man så gå enda videre, slik som det her nevnes, og gå til fastsettelse av diétsatser, ja, så vil en nok på kongressen sikkert få høre, at i de saker vil representantene være med om å bestemme over. Det må være en utviklingslinje her. En bør ikke gå videre enn forslaget.

Alb. Raaen: Jeg vil anbefale forslaget og sterkt advare imot nogen tilføielse her. De som ikke vil ha denne ordning, kan bare foreslå tillegg. Her gjelder det dem som helt eller delvis er lønnet av Landsorganisasjonen. Når dette er kommet i gang, så vil det nok etter hvert indirekte innvirke på alle de andre.

Jens Tangen: Jeg er prinsipielt enig med Nygård, men når det tales om uensartethet på dette område, så gjelder det vel like meget i avdelingene, stedsstyrene og forbundene. De er jo også ledd av Landsorganisasjonen. Hvorfor ikke da spasere helt frem?

Lars Evensen: Det er ingen ting i veien for at det som Tangen og Eriksen var inne på, også kan komme frem ved sakens behandling på

kongressen. Men det må da gå til de forskjellige forbund til uttalelse om de vil binde sig til dette.

Hans Eriksen: Alle står i Landsorganisasjonen og alle er vi et ledd av den. Hvorfor skulde man ikke kunne optre på samme måte når det gjelder forbundene? Og man bør ta skrittet videre og ta med diétten.

Omár Gjestebý: Jeg tror det er riktig som det blev gitt uttrykk for, at man ikke bør ta op mer enn det som er innstillingen her. Men i punkt 2 bør det være et tillegg om at de tillitsmenn som sitter i representantskapet fratrer under sakens behandling.

Torbjørn Henriksen: Foreningene avgjør spørsmålet om ansettelse av tillitsmenn, bygget på den kontingent de tar. Skulde man så frata dem det? Hvis man så også skal medta forbundene, må faktisk hvert eneste forbund forandre sine lover.

Emil Torkildsen: Jeg er enig i prinsippet, idet jeg mener at dette spørsmål bør tas vekk fra kongressen og dermed den stemning som i de forskjellige forhold kan gjøre sig gjeldende overfor tillitsmennene. Men man kan ikke borteliminere forbundenes lover og bestemmelse. Men det innen forskjellige avdelinger f. eks. i bygningsindustrien er sterk uoverensstemmelse med hensyn til lønningene, så må man kunne fremme forslag på Bygningsarbeiderforbundets landsmøte. Gjestebýs tilføielse er overflødig. Tillitsmennene stemmer jo ikke nu når det gjelder deres lønninger.

Erling Kiil: Landsorganisasjonen kan ikke foreta forandringer av forbundenes lover. Men vi kan være sikker på at de øvrige organisasjoner vil komme til å ta hensyn til det som lønnsrådet fastsetter for Landsorganisasjonens tillitsmenn. Man risikerer at hele saken går i fløiten, hvis man gjør tilleg til innstillingen her.

Karl Tømmerås: Det virker gledelig på mig at en endelig er kommet så langt at et slikt forslag foreligger. Når man i samorganisasjoner kan risikere forslag til lønninger for tillitsmennene basert på forsorgsatser, så må man forstå at vi må komme frem til en ansvarlig institusjon, som kan fastsette lønningene. Men så gjelder det forbundene. Jeg synes ikke det er noget rart i at det er dem som også optar det, slik som forholdene på mange landsmøter har vært. Men man bør innskrenke sig til sekretariatets innstilling, ellers vil det ikke gå. Men jeg vil fremsette en tanke til overveielse; om ikke forbundenes hovedstyrer bør nedsette lønnsnevnder til å fremkomme med forslag til lønninger.

John Skårvold: Det er riktig og bra at dette er kommet. Det burde bare kommet tidligere, også når det gjelder distriktsorganisasjonene. Det vilde vært utmerket om man kunde gå så langt som Tangen og Eriksen var inne på; men en kan ikke gjøre det nu. Men får vi et slikt lønnsråd, så må man kunne få anledning til å appellere om sine lønnsforhold til det.

Øistein Martinsen: Jeg er ikke imot sekretariatets innstilling; men å utvide det til forbundene vil være å gå for langt. Derved svekker man også det man tilsikter ved dette lønnsråd.

Jens Tangen: Det har alltid alene vært min hensikt å trekke de opover som ligger for lavt, men også å kunne trekke de lønninger nedover

som ligger for høit. Jeg vil ha bort alle urimeligheter. Men jeg kan frafalle selve mitt forslag.

Strek blev satt.

B. Flood-Engbretsen: Jeg mente at allerede dette representantskap burde nedsette dette utvalg for å fremme forslag til kongressen og også fremkomme med de nødvendige lovforslag. Men hvis det er som Landsorganisasjonens formann sier at dette utvalg kan tre i kraft straks etter kongressen, så kan jeg undlate å stille mitt forslag.

Olaf Bruås: Det er en hel del av de fastlønnede som har hatt ordet, men vi er jo også mange andre her. Jeg er imidlertid enig i at det bør bli en forandring. Det har vært mange urimeligheter. Hvis det ikke var for det at det vilde vekke så sterk motstand, vilde jeg også være med på Tangens tanke. Det er mange forbund som lønner alt for lavt. Det bør være nogenlunde sammenheng mellom lønningene i de forskjellige organisasjoner. Men som stillingen er idag kan vi ikke gå lenger.

Oscar Karlsen: Jeg er enig i innstillingen, men jeg tror kongressen vil reagere mot at det også skal gjelde for Landsorganisasjonens tillitsmenn. Det skulde ikke være så maktpåliggende å få det med. Det vil være heldig å stryke ordene «Landsorganisasjonen og». Han foreslo det.

Votering: Sekretariatets innstilling blev vedtatt i sin helhet mot 1 stemme, som blev avgitt for Karlsens forslag om å utta ordene «Landsorganisasjonen og».

Representantskapets beslutning i saken boikottloven.

Sekretariatet som i middagspausen hadde hatt møte foreslo nu følgende i tilslutning til den førte debatt om dagsordenens punkt 4 — boikottloven:

«Under henvisning til K. Bergsviks brev av 8. mai 1936 og den førte debatt på representantskapsmøtet bemyndiges sekretariatet til å oppnevne 2 representanter i arbeidstvistlovskommisjonen.

Komitéens nye mandat søkes redigert således at dette blir mere i samsvar med fagorganisasjonens syn.»

Olav Hindahl: I uttrykket «den førte debatt» ligger også det av Chr. Henriksen nevnte om veiloven og videre om vinmonopolet.

Votering: Sekretariatets innstilling blev enstemmig vedtatt.

Punkt 1 d: Muntlig beretning for 1937.

Olav Hindahl: Da vi for temmelig nøiaktig 1 år siden (den 7. september) holdt vårt representantskapsmøte, kunde vi melde om en økning av medlemstallet for året 1935 med 52 tusen medlemmer eller ca. 30 pct. økning.

Også i 1936 har det vært et jevnt tilsig av medlemmer. Ved utgangen av 1936 var det 52 652 flere medlemmer enn pr. 31. desember 1935. Det vil si en totaløkning av medlemstallet på 23.5 pct. eller ialt 276 992 medlemmer. For byenes vedkommende er der en stigning av medlemmer med 34 095 eller 22.7 pct. For landdistriktene er medlemstallet steget

med 18 538 eller 30.3 pct. 43 800 av Landsorganisasjonens medlemmer er kvinner eller 16.3 pct.

Pr. 30. juni 1937 er det samlede medlemstall 298 082, derav er 8 239 medlemmer av de arbeidsløse foreninger. Fra 1. juli i år blev Norsk Musikerforbund innmeldt i Landsorganisasjonen med ca. 700 medlemmer.

For 10 år siden i 1926 var det 93 134 medlemmer og for 5 år siden i 1931 var det 144 595. Medlemstallet er altså fordoblet i løpet av 5 år.

Dette var nok så mange tall på ett brett, men vi må naturligvis glede oss over den vekst som disse tall forteller oss om. Vi får også alle søke å gjøre vårt til at vi kan få beholde disse nye medlemmer innen våre rekker.

Det er klart at en av årsakene til fagorganisasjonens medlemstall stiger er de bedrede produksjonsforhold og dermed følger også at flere er kommet i arbeide.

Mens indekstallet for den industrielle produksjon for 1. halvår 1933 var 100, er tallet for mars i år 135. Idag ligger tallet betraktelig høiere.

Det som har satt sitt preg på fagorganisasjonens arbeide i år er de omfattende tariffrevisjoner og lønnsbevegelser i praktisk talt alle de viktigste fag- og industrier. Vi kan vel også slå fast i sin almindelighet — alle ting tatt i betraktning — at resultatet av revisjonene var såpass, at kan vi ved hver tariffrevisjon greie å opnå noget så nær tilsvarende — har vi grunn til å være fornøid. For enkelte fag og industrier tror jeg også man kan si at bedre resultat er der ikke opnådd siden høikonjunktursdager i 1917—1920.

Jeg tenker da i første rekke på den sociale erobring ved at ferien blev forlenget 8 à 9 dager til 12 arbeidsdager. Man kan vel her regne med at ialt ca. 90—100 000 arbeidere fikk nyte godt av denne forlengelsen av ferien, slik at praktisk talt samtlige Landsorganisasjonens medlemmer har minst 12 dagers ferie. Forlengelsen av ferien på 3 dager betyr ca. 1 pct.s lønnsforhøielse. Vi hadde feriespørsmålet til behandling på den Nordiske Samarbeidskonferanses møte i Stockholm for 2—3 uker siden. Danske Landsorganisasjons formann oplyste at ca. 150 000 arbeidere i Danmark overhodet ingen ferie har. I Sverige er det mest almindelig at det betales erstatning for 5 arbeidsdager.

Både danskene og svenskene forbereder nu lovforslag i feriespørsmålet og vi får håpe at de ved lovgivningsmakten greier å komme på høide med det vi har opnådd her i landet.

Stort sett blev også tariffenes forskjellige bestemmelser grundig gjennompløiet og det blev foretatt rent tekniske forbedringer av ganske stor betydning for mange arbeidere. Vi husker alle de klager som i de senere år er kommet fordi det ikke har vært mulig å få drøftet og rettet på de mange detaljspørsmål som en tariff inneholder. La oss heller ikke glemme den situasjon som opstod mens meglingen pågikk hos oss, at det blev fremsatt meglingsforslag for de danske arbeidere. De danske meglingsforslag var av et slikt innhold at de måtte skape vanskeligheter for oss for å få et akseptabelt resultat.

Det er selvsagt ikke mulig i en kort beretning å gå i detaljer for alle de fag og industrier som i år har hatt tariffrevisjon. Rent skjematisk nevner jeg en del om de lønnsforbedringer som blev gjennomført.

Efter de opgaver vi har innhentet fra forbundene kan de samlede lønnsforhøielser anslåes til kr. 45 390 123 56.

For aprilfagenes vedkommende tror jeg vi gjennemsnittlig kan regne med en lønnsforhøielse på ca. 10 pct. på de individuelle lønninger.

For *jernindustrien* blev det gjennomført 2 minstelønnssetser såvel for fagarbeiderne som hjelpearbeiderne. Fagarbeidere med 1 års praksis fikk sin minstelønn forhøiet fra 95 øre til kr. 1.08 eller 13.5 pct. Hjelpearbeidere fra 84 øre til 97 øre eller 15.5 pct. Fag- og hjelpearbeidere *under* 1 års praksis fikk henholdsvis 10.5 og 12 pct. Man fikk også en ny særbestemmelse for spesialarbeidere, som betyr en betydelig forbedring, særlig for enkelte grupper.

For *bygningsindustriens* vedkommende blev det fremsatt 13 forslag. Lønnstillegget varierte fra 10 pct. op til 29 pct. på timelønningen og fra 6 op til 16 pct. på akkordsatsene. De 29 pct. gjaldt malerarbeiderne i Bodø, som lå særlig lavt tidligere. Ved direkte forhandlinger med mestrene er det i bygningsfagene innført læreguttskala for håndverksfagene.

For *tekstilindustrien* blev normallønnssetserne forhøiet for Østlandsbedriftene fra 99 øre til kr. 1.10 for menn og fra 57 øre til 64 øre pr. time for kvinner. De unge arbeidere fikk 10 pct. forhøielse på timelønningen. I 17 år har Tekstilarbeiderforbundet kjempet for at Vestlandsfabrikkene skulde ha samme lønnssetser som var gjeldende for Østlandet. Fra 1. april 1938 vil Vestlandsfabrikkene ha samme lønnssetser som Østlandsfabrikkene.

De resultater som kan opnåes ved særforhandlinger ved de enkelte bedrifter spiller også en vesentlig rolle, når man skal bedømme de resultater man kommer til ved tariffrevisjonen.

Ved *skofabrikkene* blev det i år gjennomført meget gode tariffer foruten de forbedringer man fikk ved selve meglingsforslaget. Minstelønningen blev forhøiet som i jernindustrien og bergverkene fra 95 øre til kr. 1.05. De individuelle lønninger med 9 øre.

Svar på de av Riksmeglingsmannen fremsatte forslag for aprilfagene blev gitt 20. april. Ved uravstemningen viste det sig at det samlede var avgitt 21 798 for vedtagelse og 17 778 for forkastelse — altså vel 4 000 stemmers overvekt. Der var selvfølgelig på vår side en viss spenning om Arbeidsgiverforeningen vilde forlange at samtlige forslag skulde vedtas eller forkastes. Arbeidsgiverforeningen protokollerte at *Centralstyret* vedtok *samtlig*e forslag i erkjennelse av den store betydning det vilde ha for hele det norske arbeidsliv å skaffe *arbeidsfred* i alle de fag og bedrifter som inngikk under den stedfundne megling.

For de fag som hittil er nevnt var forslagene vedtatt i første omgang og dermed var tariffene ordnet for ca. 32 000 arbeidere.

Bergverkene bad om *utsettelse* med svaret til den 29. april. Forslaget var forkastet med ca. 90 stemmers overvekt. For bergverkene kan man stort sett si det samme som for skotøiindustrien at det var oppnådd mange fordeler ved særforhandlinger. Ellers blev minstelønn i akkord og dagarbeide forhøiet ca. 9 pct. og de individuelle lønninger med 9 øre. Arbeidsstans for bergverkene inntrådte 3. mai. Ny megling blev holdt 20. mai og arbeidet blev gjenopptatt 1. juni.

For *innenriksfartens* vedkommende blev meglingsmannens forslag forkastet med stort flertall. Det var heller ikke anbefalt av forhandlerne, vesentlig fordi det ikke var tatt hensyn til kravet om forbedring av *bemanningen* i skibene.

Efter initiativ av regjeringen holdtes nytt møte hos Riksmeglingsmannen den 21. april. Arbeidsgiverforeningen gikk med på overtidsbetaling for bestemte arbeider i tiden mellom 18 og 6 på helligdager. Det viktigste var dog at det i statsråd vilde bli utferdiget kgl. resolusjon om bemanningen. Og en departemental komité skulde nedsettes til behandling av lov om arbeidstid og bemanning. Dermed var grunnlaget for en videre konflikt bortfalt og forslaget blev vedtatt av forhandlere og forbundsstyre.

Også for *hermetikkindustrien* blev forslaget i første omgang forkastet, til tross for at man hadde fått gjennomført et gammelt krav om landstariff for alle fabrikkene som står i Arbeidsgiverforeningen. Videre at ferien blev forlenget fra 8 til 12 dager. Det betydde i øieblikket ikke så meget da brislingsesongen ikke var inne. Det blev holdt nye meglingsmøter og 26 mai skulde det gis svar på det annet meglingsforslag. Svaret blev efter henstilling fra forbundet utsatt til 7. juni. Det blev foretatt ny avstemning og forslaget blev vedtatt av begge parter. Det blev en forhøielse av timelønningene med omkring 12 procent og akkordsatsene med 8 procent.

Også for en del *enkeltstående* bedrifter som hadde forkastet forslaget blev forholdene ordnet i løpet av de nærmeste dager etter 20. april. *Skredderfaget* og *paraplyarbeiderne* i Oslo som hadde forkastet forslaget fikk en ordning i løpet av et par dager.

For *trikotasjefabrikkene* med ca. 1 000 arbeidere, *reperbanene* med ca. 200 arbeidere, de 2 store *oljeklærfabrikker* Helly Hansen, Moss og Hansen & Co., Fredrikstad — ca. 400 mann og videre Bergens Handelsforenings fiskerigruppens arbeidere omfattende ca. 350 arbeidere utbrøt det arbeidsstans.

Trikotasjefabrikkenes konflikt blev bilagt 24. juni. Fikk innført samme lønnssetser for Østland og Vestland. Vestlandet lå tidligere med lavere satser. Ferieberegningen var her et stridsspørsmål. Det blev tilfredsstillende ordnet. Også for reperbanene blev det en ordning den 26. juni. Her fikk man en lønnsforhøielse på omkring 14 pct. i Oslo og Tønsberg. Videre blev konflikten ved de 2 oljeklærfabrikker ordnet omtrent på samme tid.

Av de store affærer fra apriloppgjørene gjenstod bare den gjenstridige trikotasjefabrikant Christensen i Drammen. Denne historie blev som bekjent ordnet først den 3. august — etter ca. 4 måneders kamp — og etter at det var truet med sympatistreik for hele tekstilindustrien. Arbeidsgiverforeningen vedtok forslaget mot Christensens protest.

Foruten disse var det som nevnt en hel del enkelte bedrifter med i apriloppgjøret, bl. a. hadde Kjemisk Industriarbeiderforbund flere enkeltstående firmaer som blev ordnet.

Mai-fagenes tariffrevisjon gikk det på sett og vis glattere å få ordnet enn aprilfagene. Møllene var her først i ilden. Meglingsforslaget for mølleindustrien og Vinmonopolet blev vedtatt 12. mai. I mølle-

industrien har det tidligere vært et stort antall lønnsgrupper. Dette blev i år forandret. Man kan vel si det blev gjennomført landstariff og på den måten oppnådd store lønnsforbedringer, spesielt ved møllebedriftene utenfor Oslo. Man fikk også en bedre ferieorden. Vinmonopolets arbeidere fikk foruten lønnsforbedringer, 3 ukers sammenhengende ferie.

Tobakkindustrien hadde en gjennomgripende tariffrevisjon med store forbedringer på mange områder. For første gang fikk man lønnssetser for unge arbeidere. Forslaget blev ved avstemningen praktisk talt enstemmig vedtatt.

Bryggeriene fikk ukelønnssettsene forhøiet med kr. 7.50 og kr. 8.00 for menn og kr. 5.00 for kvinner. Videre regulering av grunnlønnen for øl- og mineralvannkjøerne. Disse arbeidere tildels på procenter. Videre en ensartet ferieordning mot før 9—10 forskjellige. Det må også huskes at bryggerienes arbeidere tidligere hadde utmerkede tariffer.

For *bakerne* var det i år store vanskeligheter for å få i stand et meglingsforslag og man har heller ikke offentliggjort resultatet av revisjonen i pressen såvidt jeg vet. Dette betyr ikke at det som blev oppnådd var av sådan art at det måtte hemmeligholdes, snarere tvert imot. Man fikk fra 6 til 9.50 i forhøielse på minstelønnen pr. uke. De individuelle lønninger blev forhøiet med kr. 8.00 pr. uke. Bedre feriebestemmelser for hjelpetroppsarbeiderne. Lærlingenes forhold blev rettet på. Ophevelse av enkeltmannskontrakter for procentkjørere og ensartede tariffer for bakeribedriftene i Bergen, for å nevne en del av de ting som blev gjennomført.

For *Norsk Hydros* bedrifter blev det fremsatt forslag 29. mai og svar blev avgitt 5. juni. Timelønningene blev forhøiet 10—12 procent og akkordsatsene 8 procent pluss en del andre forbedringer.

For *skinn- og lærindustrien* blev meglingsforslaget forkastet og arbeidet blev nedlagt 2. juni. Konflikten omfattet 800 mann blandt portefølge- og lærvarefabrikkene, garverier og lærfabrikker. I forbindelse med spørsmålet om utvidelse av konflikten (sympatistreik) blev det etter ca. 3 ukers konflikt truffet en ordning. Garveriene fikk et tillegg av 15 øre timen og hjelpearbeiderne 17 øre pr. time.

For *stenindustrien* var det en kortere konflikt med granitteksportørenes forening. For gate- og kantstensindustrien blev tariffen endelig ordnet for ca. 2.100 mann den 28. juni. Det oppnådde representerte ca. 200 000 kroner plus ferietillegg på 29 530 kroner.

Treindustriarbeiderforbundet har på vårparten opprettet 42 nye avtaler både med firmaer innen og utenfor N. A. F. med tildels betraktelige lønnstillegg. Tilleggene varierer mellom 7 og 30 øre pr. time.

Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund driver tariffrevisjoner hele året rundt. Det er et stort nyrydningsarbeide som der foregår. De spesielle forhold med alle disse små forretninger krever naturligvis meget arbeide. Den viktigste begivenhet for forbundet er den hovedavtale som i juni måned blev sluttet mellom forbundet og N. A. F. Avtalen bygger i det store og hele på den hovedavtale som tidligere er inngått mellom Landsorganisasjonen og N. A. F. Avtalen betyr at N. A. F. har anerkjent funksjonærenes fulle og frie organisasjonsrett. Det blir

altså nu direkte forhandlinger mellom forbundet og N. A. F., mens man før måtte forhandle med hver enkelt bedrift. Forbundet hadde ca. 60 tariffkrav liggende i Arbeidsgiverforeningen før hovedavtalen blev inngått.

Høvleriarbeiderforbundet har flertallet av sine medlemmer stående i bedrifter utenfor Arbeidsgiverforeningen, men Hans Eriksen er stadig på farten og ordner op med bedriftene, som regel uten å komme i åpen konflikt.

Kommuneforbundet har i år hatt tariffrevisjon med et stort antall av landets kommuner. Tariffene er stort sett i overensstemmelse med det som er oppnådd for de private bedrifter hvad lønningene angår. Ferien ordnes på grunnlag av 15 dager eller 3 uker som er gjennomført i Oslo i år. Oslo kommune gav et krisetillegg for vel en måned siden på ca. 4 procent.

Ved *jernbaneanleggene* blev det truffet ny avtale 9. juni. Minstelønnen i akkord blev forhøiet fra 95 øre til kr. 1.03 pr. time, for dagarbeidere fra kr. 1.30 til kr. 1.35.

For *veianleggene* opstod det visse vanskeligheter. Meglingsforslaget blev forkastet ved avstemningen. Det var imidlertid dårlig fremmøte til avstemningsmøtene og de særlige forhold som er til stede resulterte i at Arbeidsmannsforbundets hovedstyre vedtok forslaget etter at det blev innrømmet et mindre tillegg. Forslaget blev forelagt Stortinget til godkjenning.

For *jordbrukets* arbeidere blev det ført langvarige forhandlinger og meglinger. Til slutt blev partene enige om en lønnsnevnd som fastsatte lønningene for gårdsarbeiderne hos ca. 650 gårdbrukere i 25 Østlandsbygder.

For de *grafiske* fag blev det ydet et lønnstillegg på grunn av pristigningen av kr. 5.00 pr. uke for utlærte og kr. 3.00 og 2.50 for de øvrige.

I *utenriksfarten* blev tariffen forlenget til 1. februar 1939 mot et tillegg på 8 procent og feriens forlengelse fra 8 til 12 dager samt en del andre forbedringer. Forslaget blev vedtatt ved uravstemning.

Statens tjenestemenns lønnsrevisjon bragte som resultat etter langvarige forhandlinger og flere vanskelige situasjoner at Stortinget vedtok at konjunktur-reguleringsstillegget blev satt til 5 procent, men begrenset til 500 kroner for forsørger. Det blev dessuten foretatt en hel del oprykninger og forhøielse av alderstillegget for de lavestlønnede. I alt blev det en merutgift for Staten på ca. 14 millioner kroner.

For *skogsarbeiderne* har det i år foreligget forskjellige alternativer som vilde bety adskillige økonomiske fordeler. Det siste meglingsforslag som blev forkastet ved avstemningen gikk ut på en lønnsforhøielse for hugst på fra 40 til 46 procent, kjøring 48 procent. Dagarbeidere og fløtning 20 til 30 procent. Saken blev behandlet på forbundets landsmøte fornylig og det blev vedtatt å anbefale ny avstemning.

Den *elektrokjemiske industri*. Meglingsforslaget blev forkastet ved uravstemningen. 68 procent stemte mot og 31.7 for forslaget. Det innebar betraktelige lønnsforhøielser. 16 øre pr. time for Vestl. fabrikkene på dagarbeide, 17 øre på skift. Østlandsfabrikkene henholdsvis 17 og 18

øre. Videre utjevning av lønningene mellom vestland og østland. Konflikten omfatter ca. 5000 mann.

Det er opprettet landsoverenskomst for jernbanens ekstrapersonale omfattende ca. 4000 mann. Minstelønnen er hevet fra 80 øre timen til kr. 1.00.

Av større revisjoner står nu igjen hvalfangsten, hvor det drives megling, chokoladeindustrien, margarinindustrien og Transportforbundets tariffer med firmaer innen og utenfor N. A. F., så vel sjø- som landtransport.

Det har vært drevet et systematisk agitasjonsarbeide blandt fiskerne. Resultatet av dette var at i stedet for at fiskerlandsmøtet i Bodø skulde ta et oppgjør med Landsorganisasjonen fikk arbeiderbevegelsens folk flertall i styret. På siste landsmøte i Skog- og Landarbeiderforbundet blev det besluttet å innlede samarbeide med Bonde- og Småbrukarlaget. Sekretæren for dette lag påstod at 90 procent av medlemmene sogner til Arbeiderpartiet.

For øvrig har det vært et år full av liv og virksomhet og med mange spente situasjoner. Tross alt må vi kunne si at det er gått temmelig bra. Men det er mørke skyer i horisonten. Jeg tenker da på den elektrokjemiske industri som rammer hele byers eksistens. Elektrikerkonflikten trekker også stor ledighet med sig for bygningsindustrien. Man må være forberedt på mottrekk fra den annen side. Det kan således bli en hård vinter tross de gode konjunkturer.

Karl Tømmeraas: Jeg har intet å bemerke til formannens redegjørelse, men det siste han berørte, elektrikerkonflikten, kommer vi vel ikke forbi. Vi har hittil holdt oss passive i den konflikt, men elektrikerne har ment at vi andre skulde være like aktive, som om elektrikerne stod i Landsorganisasjonen. Vi har hatt en del tilfelle hvor elektrikerne har krevd eksklusjon av andre organiserte arbeidere. Er det som det sies fra Jernbaneforbundet at det har ekskludert nogen av sine medlemmer som så er optatt i Elektrikerforbundet, så er ikke saken lenger likegyldig for oss.

John A. Johnsen: Det har vært en divergens mellom vår samorganisasjon og Landsorganisasjonen, som jeg har fått i oppdrag å ta opp. De arbeidsløse hos oss holdt en distriktskonferanse, som valgte en deputasjon som reiste inn til Oslo for å fremlegge forskjellige forhold og krav i departementet. De hadde intet å betale reisutgiftene med og Landsorganisasjonen betalte og påla oss senere å betale dette beløp. Det er ikke stort beløp, men vi kan ikke gå med på at vi skal belastes utgifter for hvem som helst som reiser inn til Oslo i et eller annet oppdrag. De var ikke valgt av samorganisasjonen. Vi vil ha sagt at dette må ikke være retningslinjen for fremtiden.

Kristoffer Jakopsen: Jeg hørte med interesse på formannens omtale av vårtariffene, men jeg savnet spørsmålet om arbeidstidens forkortelse. Har det ikke vært fremmet noget herom ved disse tariffrevisjoner? Og hvilken kraft har man satt inn? Vi har jo nu konjunkturoppgang, men vi skal være opmerksom på at den er ikke evigvarende.

I. B. Aase: Jeg vet ikke hvad Johnsens uttalelser hadde med beretningen å gjøre. De tre som blev valgt til deputasjon til departementet

for å fremme de arbeidsløses krav, henvendte sig til Landsorganisasjonen og fremholdt da at samorganisasjonens formann hadde meddelt at Landsorganisasjonen skulde dekke utgiftene. Vi betalte da disse utgifter. Men det går ikke an at samorganisasjonene på denne måte påfører Landsorganisasjonen utgifter. Det er prinsippet det her gjelder.

Karl Tømmeraas: Vi har hatt lignende tilfelle, men vi har betalt selv.

Erling Kiil: Elektrikerforbundet driver faktisk kidnapping etter medlemmer. Det er tilfelle det som Tømmeraas nevnte. Et medlem som vi ekskluderte på grunn av skyldig ekstrakontingent, gikk like opp i Elektrikerforbundet og organiserte sig der.

John A. Johnsen: Hadde deputasjonen vært tiltrådt eller anbefalt av samorganisasjonen så er det klart at vi vilde ha betalt. De benekter også selv at de skulde ha meddelt at samorganisasjonen hadde sagt at Landsorganisasjonen skulde betale. De hadde heller ikke det minste mandat fra samorganisasjonen.

Karl Tømmeraas: Vi har hatt tilfelle hvor Elektrikerforbundet har krevd vår medvirkning som om deres forhold til den øvrige organisasjon var helt i orden. Men vi kan også nevne Murerforbundet og jeg forstår ikke hvordan dette vil utvikle sig. De nekter inntagelse av læregutter, så lenge de har arbeidsledige medlemmer. Det kan bli et spørsmål om hvordan vi herefter skal stille oss til disse to forbund og jeg er ikke så sikker på om vi skal stå på pinne for dem. Det blir vanskeligheter ved at disse står utenfor og organisasjonen må derfor ta opp denne sak til alvorlig overveielse.

Olav Hindahl: Sekretariatet vil selvsagt stå i den nøieste kontakt med Bygningsarbeiderforbundet. Det er jo det forbund som i aller høyeste grad lider over dette forhold med elektrikerne og murerne. Vi har dog i det senere sett adskillig bedring. Med hensyn til det av Johnsen nevnte, så hadde deputasjonen fått beskjed av formannen i Telemark faglige Samorganisasjon om at Landsorganisasjonen skulde ordne med betalingen. Hvad arbeidstiden angår så er vi alle innstilt derpå og vi må søke å få rede på hvordan stillingen er i Sverige og Danmark når det gjelder denne viktige sak. I 1935 kunde vi ikke få svenskene og danskene med på en uttalelse herom. Ved en senere konferanse fikk vi da iallfall det til omsider. Danskene og svenskene mener at det er en lovsak. I denne sak må vi såvidt jeg kan forstå ha våre broderland med. Men vi skal ikke gi opp for det.

O. Ommundsen: Det er nu ikke lenger vei enn at Landsorganisasjonens tillitsmenn måtte ha kunnet foreta sine undersøkelser med hensyn til den deputasjon som Johnsen omtalte.

Heggstad: Vi har også innen forbundene analoge tilfelle av det som Johnsen her var inne på. Vi har sett at medlemmer som er blitt brøstholdne over et eller annet har reist her inn til byen og bl. a. også søkt Regjeringen og delvis fått medhold. Det er et prinsipp her som man må være opmerksom på. Når Landsorganisasjonen som i dette tilfelle fant det riktig å gå til betaling, så får den også alene bære disse utgifter.

Olav Hindahl: Såvidt jeg erindrer så hadde deputasjonen med en

skrivelse fra samorganisasjonen. Hvorvidt det også stod noe der om betalingen erindrer jeg ikke. Men vi skal skvære op den sak.

John A. Johnsen: Deputasjonen hadde ingen fullmakt fra samorganisasjonen.

Dermed blev formannens muntlige beretning tatt til etterretning.

Punkt 2 a: Innstilling om statstjenestemennenes organisasjonsforhold.

Ad: *Statsfunksjonærenes organisasjonsforhold* forelå følgende:

Til sekretariatet.

Fra en rekke forskjellige grupper og enkeltpersoner i statstjenesten er det kommet henvendelse til landsorganisasjon og forbund om opptagelse.

Det har i mange tilfelle vist sig vanskelig å finne en naturlig organisasjonsbasis for disse. Enkelte er imidlertid optatt som medlemmer av Norsk Kommuneforbund eller Norges Handels- og Kontorfunksjonærens Forbund.

For å søke å få en fullstendig oversikt over de organisasjonsmuligheter som måtte være til stede blandt statsfunksjonærene for tilslutning til Landsorganisasjonen og for å få en fullstendig organisasjonsplan, besluttet sekretariatet å nedsette en komité til å utrede dette spørsmål.

Komitéen har bestått av: Torbjørn Henriksen, Albert Raaen, O. L. Strøm, Erling Kiil og Lars Evensen. — Sistnevnte blev valgt som komitéens formann og har samtidig fungert som sekretær.

Komitéen har i en del møter behandlet disse spørsmål, men det har vært mange vanskeligheter med å få en fullstendig oversikt. Statsfunksjonærene er opdelt i en rekke forskjellige organisasjoner. I enkelte etater er det mange små grupper, og noen av disse er tilsluttet forskjellige landssammenslutninger; andre står uten noen forbindelse med hovedorganisasjoner eller større sammenslutninger.

En mer ensartethet i statstjenestemennenes organisasjonsforhold anser komitéen for nødvendig, både av hensyn til de rent organisatoriske oppgaver og av hensyn til de fremtidige lønnsforhandlinger. Det vil være helt naturlig og riktig at Landsorganisasjonen medvirker hertil.

Kongressen 1923 forutsatte at man skulde søke å få organisert et statsarbeiderforbund. Men i det videre arbeide har det vist sig at denne linje har støtt på mange vanskeligheter. Fagkongressen 1934 besluttet derfor at det foreløbig skulde dannes etatsforbund innen de forskjellige hovedetater, og at disse gjennom et kartell kunne ha samarbeide innenfor Landsorganisasjonen.

Efter stortingsvedtaket 1937 skal det ved en teknisk regulativrevisjon søkes gjennomført en forenkling i regulativenes oppbygning og en sammendragning av de forskjellige regulativgrupper. Dette vil bety at de forskjellige spredte grupper vil bli ført nærmere sammen og får større fellesinteresser enn hvad nu er tilfelle. Dette skulde kunne lette arbeidet med å få gjennomført en mer ensartet organisasjon og i større utstrekning muliggjøre en tilslutning til Landsorganisasjon.

Komitéen er av den opfatning at kongressvedtaket av 1923 om opprettelse av et statstjenestemannsforbund bør være det store fremtidsmål. Men, for å nå frem til ordnede organisasjonsforhold i de større etater og for å få et planmessig arbeide i gang nu, bør arbeidsgrunnlaget være kongressvedtaket av 1934.

Dessuten må spørsmålet om dannelsen av en samlerorganisasjon opptas til behandling og gjennomførelse for å skaffe organisasjonsbasis for de mange små og spredte bestående organisasjonsgrupper.

Nedenfor har komitéen trukket op organisasjonsområdet for de forskjellige etatsorganisasjoner som i dag består i tilslutning til Landsorganisasjonen og de etatsorganisasjoner som man må regne med må bli etablert. Videre gis en oversikt over de tjenestemannsorganisasjoner som bør søkes sammensluttet i et felles forbund.

I. Etatsorganisasjoner.

1. Jernbanevesen.

Efter kongressens vedtak 1934 skulde det dannes ett forbund innen jernbaneetaten.

Fra 1. juli 1936 blev Jernbanenes Kontorpersonales Forbund tilsluttet Norsk Jernbaneforbund og senere er to mindre grupper også gått inn i dette forbund. Innen jernbaneetaten består nu følgende organisasjoner:

Norsk Jernbaneforbund	12 000 medl.
Norsk Lokomotivmannsforbund	K. 1 400 —
Norges Stasjonsmesterforening	— 330 —
Norges Banemesterforening	St.f. 51 —
Statsbanenes Administrasjonspersonales Landsforbund	— 80 —
Statsbanenes Distriktsadministrasjons Tjenestemannslag	— 83 —
Hovedstyrets Kontorpersonales Forening	— 82 —
Jernbanens Teknikerforening	— 30 —
Jernbaneanleggenes Kontorpersonales Landsforening	— 52 —
Jernbaneanleggenes Opsynsmannsforening	K. 60 —
Norske Jernbaners Verksmesterforening	— 55 —
Statsbanenes Regnskapsrevisjons Funksjonærforening	St.f. 20 —

(De efter organisasjonens navn anførte bokstaver viser hvilken hovedsammenslutning organisasjonen står tilsluttet: K. = Statstjenestemannskartellet, St.f. = Statstjenestemannsforbundet og V. = står ikke tilsluttet nogen annen hovedorganisasjon av statstjenestemenn.)

De foran nevnte organisasjoner bør søkes sammensluttet i ett etatsforbund innen jernbanen.

2. Postverket.

Følgende 3 organisasjoner bør søkes samlet i et felles postetatforbund:

Norsk Postforbund	K. 1 734 medl.
Poståpnernes Landsforbund	St.f. 1 481 —
Det norske Postmannslag	V. 1 300 —
Postbetjentenes Landsforening	—

3. Telegrafverket.

Følgende organisasjoner bør søkes organisert i et felles forbund for etaten, enten på grunnlag av en bestående organisasjon eller ved etablering av et nytt forbund:

Kvinnelig Telegraf- og Telefonfunksjonærens Forening	St.f. 2 161 medl.
Telegrafmennenes Landsforbund	K. 500 —
Norsk Telegraf- og Telefonforbund	— 1 900 —
Rikstelegrafens Instrumentmakeres Landsforening	St.f. 26 —
Oslo Telefonteknikeres Forening	V. —
Telegrafverkets Betjeningsforening	St.f. 53 —

4. *Politivesenet.*

Komitéen er av den opfatning at man med de mange særforhold innen politivesenet bør danne en egen, selvstendig organisasjon. Man har her

Norsk Politiforbund V. med ca. 1 500 medlemmer.

Kan man få dette forbund tilsluttet Landsorganisasjonen, er det komitéens opfatning at lensmannstjenester og eventuelt lensmenn må organiseres i tilslutning til dette forbund.

5. *Tollvesenet.*

Av de organisasjoner det kan bli tale om er:

Norsk Tolderforening	St.f.	439	medl.
Toldopsynsmennenes Landsforening	K.	800	—
Tobakk- og Chokolade-beskatningens Funksjonærforening	St.f.	24	—

Komitéens mening er at det vil være vanskelig å få de bestående organisasjoner i tollvesenet til å gå inn i et samlerforbund, og de hører i grunnen ikke naturlig hjemme i nogen annen etats forbund. — Komitéen vil derfor foreslå at man som en foreløbig ordning åpner adgangen til et eget forbund for tollvesenet.

6. *Skolevesenet.*

Her består en rekke organisasjoner hvor bl. a. kan nevnes Norges Lærerlag og Norges Lærerinneforbund som er hovedorganisasjonene for folkeskolens lærere og lærerinner. Dertil kommer en rekke organisasjoner i statsverket som er sammenlutninger av pedagoger ved høiere skoler, tekniske skoler, fagskoler m. v.

Komitéen foreslår at organisasjonslinjen for Landsorganisasjonen må være å samle alle med pedagogisk utdanning i en hovedorganisasjon.

I avsnitt nedenfor om grupper som skal søkes samlet i en fellesorganisasjon er bare medtatt de egentlige funksjonærer ved de forskjellige skoler.

7. *Medisinalanstalter.*

Medisinske Anstalters Forening	V.	1 000	medl.
Rikshospitalets Tjenestemannslag	St.f.	114	—
Statsasylenes Funksjonærforening	—	52	—

Komitéen foreslår at disse organisasjoner organiseres i tilknytning til Norsk Kommuneforbund.

Man er opmerksom på at dette bryter prinsippet om statstjenestemennenes felles organisering. Da imidlertid de største og viktigste medisinalanstalter tilhører kommuner eller fylker, har man funnet det naturlig og praktisk at dette personalet samles i Norsk Kommuneforbund.

II. *Forskjellige grupper.*

Av de organisasjonsgrupper som det her kan bli tale om å søke tilknyttet Landsorganisasjonen er følgende:

Boligbankens Funksjonærforening	St.f.	19	medl.
Funksjonærforeningen ved Hypotek- og Boligbanken i Trondheim	—	53	—
Hypotekbankens og Boligbankens funksjonærforening i Bergen	—	—	—
Hypotekbankens og Boligbankens funksjonærforening i Tromsø	—	12	—
Kommunalbankens funksjonærforening	—	—	—

Centraladministrasjonen:

Departementsforeningen	V.	—	—
Departementets faglige Chef- & Sekretærforening	St.f.	231	—
Departementsassistentenes Forening	—	390	—
Departementets Bud- og Vaktmesterforening	—	—	—
Statens Bud- og Vaktmesterforening	—	55	—

Fengslene:

<i>Norsk Fengselstjenestemennsforbund</i>	—	275	—
<i>Fengselsvaktmesternes Landsforbund</i>	V.	—	—

Fyrvesenet:

Den norske Fyrbetjentforening
Fyrvesenets D/S besetnings Forening
Fyrvesenets Fører- og Maskinistforening

Havnevesenet:

Statens Havnevesens Formann-, Fører- og Maskinistforening St.f. 53 —

Kongsberg Sølvverk:

Sølvverkets Opsynsmannsforening — 16 —

Militærvesenet:

Kongsberg Våbenfabrikks civile Funksjonærforening	—	32	—
Våbenfabrikkenes Formannsforening	—	17	—
Våbenarbeidernes Tjenestemannsforening	—	102	—
Raufoss civile Funksjonærforening	—	32	—
Raufoss arbeideres Tjenestemannsforening	—	21	—
Raufoss Ammunisjonsfabrikks Formannsforening	—	23	—
Hærens Flyvevåbens civile Funksjonærforening	—	18	—
Hærens Magasiners Tjenestemannslag	—	14	—

Marinen:

Marinefyrbøtternes Forening	—	86	—
Musikkonstablerens Forening	—	14	—
Flyvemekanikernes Forening	V.	—	—
Skibsbyggernes Forening	—	—	—
Fyrverkernes Forening	—	—	—
Våbenverkernes Forening	—	—	—
Marinens civile Funksjonærforening	St.f.	61	—
Marinens Formannsforening	—	16	—
Carl Johan Verns Politifunksjonærforening	—	17	—
Marinens Teknikerforening	—	36	—
Statslovenes Landsforbund	—	—	—

Skolevesenet:

Fag- og Forskolelærernes Landslag	—	46	—
Bergens Fagskoles Funksjonærforening	—	—	—
Funksjonærlaget ved Statens Lærerinneskole i Husstell	—	19	—
Landbrukshøiskolens Tjenestemannsforening	—	14	—
Skienfjordens Mekaniske Fagskoles Funksjonærforening	—	12	—
Skolehjemfunksjonærenes Landslag	V.	—	—
Sofies Mindes Lærer- og Funksjonærforening	St.f.	24	—
Universitetstjenestemennenes Forening	—	32	—

Statens Bygningsinspektorat:

Statens Bygningsinspektorats Funksjonærforening — 22 —

Vassdrag- og Elektrisitetsvesenet:

Noreanleggets Funksjonærforening	—	20	—
Hakavik Tjenestemanns Forening	—	13	—

Veivesenet:

Veiopsynsmennenes Landsforbund —

Videnskapelige institusjoner:

Arkivtjenestemennenes Forening	—	12	—
Meteorologiske Tjenestemenns Landsforening	—	55	—
Norges Geografiske Opmålings Funksjonærforening	—	22	—

Diverse organisasjoner:

Klippfiskvrakernes Landsforening	—	26	—
Kjelkontrollens Tjenestemannsforening	V.	—	—
Skien—Bandak-kanalens Slusepersonales Forening	St.f.	22	—

Stortingsbetjenter og bud
Skatteinspektørene
Embedskontorfunksjonærenes Landsforbund

Det finnes også en del andre organisasjonsgrupper.

Komitéen foreslår at det søkes dannet et felles forbund av disse grupper med eventuelle landsomfattende organisasjonssektorer innen forbundet. Det forutsettes videre at grupper og enkeltmedlemmer som nu har fått midlertidig medlemskap i andre forbund innen Landsorganisasjonen overføres til dette fellesforbund.

III. Forslag til arbeidsplan.

A. For å drøfte foranstående organisasjonsoppgaver på bredest mulig grunnlag foreslår komitéen innkallelse av en landskonferanse med representanter fra de under I og II nevnte organisasjoner. Utgiftene til denne foreslås utredet av Landsorganisasjonen.

Representasjonsretten fastsettes til 1 — en — representant for inntil 500 medlemmer, 2 representanter for over 500 medlemmer.

På konferansen drøftes organisasjonsplanen i sin helhet, og under forutsetning av at den blir godkjent i prinsippet, holdes i forbindelse med landskonferansen, eller umiddelbart etter, konferanse av de organisasjoner som skal danne statsorganisasjoner.

B. Statstjenestemennene har en rekke spørsmål av felles interesse. Disse spørsmål må drøftes og søkes løst i fellesskap selv om det består flere organisasjoner innen statstjenesten.

Det er komitéens opfatning at man på grunnlag av kongressvedtaket 1934 etablerer samarbeide mellom de forskjellige organisasjoner gjennom et kartell godkjent av Landsorganisasjonen.

C. Spørsmål om Teknisk Forbund.

Til Landsorganisasjonen og komitéen er det kommet henvendelser om å opta spørsmålet om å danne et eget teknisk forbund med medlemmer fra stats- og privat virksomhet.

Komitéen har drøftet dette spørsmål sammen med representanter fra Teknisk Forening av D. N. A. — Komitéen tar intet standpunkt til saken i denne innstilling, men forutsetter at behandlingen av saken fortsetter og at den kommer i egen innstilling senere.

D. Organisasjonsforholdene ved Statens elektrisitetsverker.

Komitéen har drøftet disse spørsmål, men er av den opfatning at man bør avvende forhandlingene med Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsarbeideres Forbund før man tar endelig avgjørelse.

Lars Evensen: I de siste 2—3 år er det kommet en rekke henvendelser til Landsorganisasjonen og forbundene fra grupper og enkeltpersoner i statstjenesten om optagelse. Noen er midlertidig optatt som medlemmer i Kommuneforbundet eller Norges Handels- og Kontorfunksjonærens Forbund, men for mange har det vist sig vanskelig å finne en naturlig løsning. For å få en oversikt over forholdene, nedsatte sekretariatet en komité og resultatet foreligger her i det materiale som er omdelt til

representantene. I 1923 fattet kongressen vedtak om et statstjenestemannsforbund. Det førte ikke frem og i 1934 gikk man til at det skulde være etatsorganisasjoner. Vi mener imidlertid i komitéen at det store fremtidsmål må være beslutningen av 1923 om et felles forbund av disse. Men inntil videre får man følge beslutningen av 1934. Vi har på side 3 og følgende sider satt op de forskjellige etatsorganisasjoner og de som vi mener bør samles. Vi kommer videre til postverket, hvor man nu har et forbund i Landsorganisasjonen. For å nå frem til en samling der, må man kanskje gå til en omorganisasjon eller nyetablering. Hvis vi får et etatsforbund for politivesenet, så bør lensmannsbetjentene gå inn der. Foreløbig har vi anvist dem plass i Handels- og Kontor. Vi har videre tollvesenet, hvor vi som en foreløbig ordning mener at det bør åpnes adgang til et eget forbund for tollvesenet, da de i grunnen ikke hører naturlig hjemme i nogen annen etats forbund. Videre har vi så skolevesenet, hvor det er en rekke sterke organisasjoner. Komitéen mener at linjen her må være å samle alle med pedagogisk utdannelse i en hovedorganisasjon. Med hensyn til medisinalanstaltene, så mener vi at de får stå i Kommuneforbundet. Det er et brudd på våre prinsipper, men en stor del av disse anstalter og de største er kommunale eller fylkets. Så har vi videre «forskjellige grupper» og her mener komitéen at det bør søkes dannet et felles forbund av disse eventuelt med landsomfattende organisasjonssektorer innen forbundet, hvis enkelte av disse grupper blir store. På side 7 i dokumentene har vi så foreslått en arbeidsplan hvorav det først og fremst fremgår at vi anmoder om bemyndigelse til å innkalle en landskonferanse med representanter fra de under 1 og 11 nevnte organisasjoner. Utgiftene til denne landskonferanse dekkes av Landsorganisasjonen. På denne konferanse er det da meningen å fremlegge hele denne organisasjonsplan. Vi må vel regne med en ganske kraftig motagitasjon fra borgerskapet og fra Statstjenestemannsforbundet. Men vi bør også innby Statstjenestemannsforbundet. Når det gjelder spørsmålet om et eget teknisk forbund så har komitéen ikke tatt standpunkt til det, men forutsetter at det arbeides videre med den sak. Også når det gjelder organisasjonsforholdene ved Statens elektrisitetsverker så mener vi at man bør avvende forhandlingene med Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund før man tar endelig avgjørelse. Sekretariatet anbefaler komitéens innstilling.

Arthur Ruud: Det er naturlig at denne sak kommer. De lønnsforhandlinger vi hadde avdekket forhold som viste at vi ofte stod svake i det og at vi også faktisk måtte sette oss til forhandlingsbordet med representanter fra gule organisasjoner. Jeg har intet vesentlig å innvende til denne innstilling. Det er vel riktig å få en etatsorganisasjon hvor postverket, telegraf og telefon er med, men det var jo ikke opfatningen på kongressen. Kvinnelig Telegraf- og Telefonforening har jeg ingen tro på at man får med. Hvad Oslo Telefoteknikere angår så er de med hos oss eller i telegrafmennenes landsforbund. Den siste forening er medlemmer som har forlatt oss. Det er en typisk gul forening, som vi ikke vil sitte sammen med slik som vi blev nødt til det ved de siste lønnsforhandlinger. Når det gjelder de andre etatsorganisasjoner har jeg inntrykk av at komitéen der er nådd frem til en farbar vei. Men

når det gjelder spørsmålet om et teknisk forbund så kan jeg ikke forstå det. Det vil skade de organisasjoner som nu har med teknikerne. Det vil således være til skade for organisasjonen i Telegraf- og Telefon. Disse teknikere bør stå i den nuværende organisasjon i etaten. Med hensyn til representasjonen på nevnte landskonferanse så høres ikke den bra ut for de organisasjoner som allerede står i Landsorganisasjonen. De vil etter forslaget her ikke få mange representanter i forhold til alle de andre som står utenfor.

O. L. Strøm: Jeg skal ikke gå i detalj her. Den er også så omfattende og spørsmålene er så spesielle at man vel ikke vil forstå så meget av det heller om man gjorde det. Jeg har vært med på dette forslag og jeg forstår Landsorganisasjonen sådan at den vil utnytte den situasjon som faktisk er til stede innen mange grupper om å finne veien frem til Landsorganisasjonen. Hertil har ikke minst bidratt lønnsforhandlingene. De som står utenfor har inntrykk av at det var de forbund som hadde Landsorganisasjonens støtte som satte sitt preg på lønnsforhandlingene og at det også var disse som oppnådde de største resultater. Og slik er det vel også. Derfor har spørsmålet reist sig fra forskjellige grupper om å komme inn i Landsorganisasjonen. Derfor er jeg enig i at Landsorganisasjonen har tatt dette op. Jeg ser det like meget som en agitasjon blandt disse; ved siden av at man her fastslår linjene for organisasjonsforholdene for disse grupper. Jeg er derfor enig i at det innkalles til en landskonferanse. Jeg fester mig ikke ved detaljer som representasjon etc. Komitéen visste hvad den gjorde når den satte *bør* og ikke skal. Vi vil søke å overbevise dem om betydningen av etatsorganisasjonen og så får de etter hvert komme med. Jeg legger ikke da den vekt på representasjonsordningen som Ruud gjør. Det er ingen besluttende forsamling dette. Når konferansen har finpusset dette forslag som her foreligger fra komitéen, så blir det sekretariatets sak å slå til. Jeg har ikke vært helt enig i dette forslag, men som det første ord fra Landsorganisasjonen går det an.

Karl Tømmerås: Jeg har ikke noget imot forslaget, men det var et par spørsmål. Vi har hatt lokale foreninger av tollopsyntsmenn som har stått i samorganisasjonen. Men etter kongressbeslutningen om at de må stå i sitt forbund, har de måttet stå utenfor. Skal vi kunne ta disse med inntil videre? Vi har også tilfeller med andre.

Strek blev satt.

Erling Kiil: Det er ikke nødvendig å komme nærmere inn på innstillingen her for det har Evensen gjort så fullstendig. Når det gjelder etatsforbund så er det bare en understreken av fagkongressens beslutning i 1934. Det nye er hvad vi skal gjøre med alle de som er ansatt ute i administrasjonen uten å være så mange at de kan få et eget forbund. Alle disse forskjellige grupper sier vi skal samles sammen i ett forbund og det er egentlig dem man skal innkalle til denne landskonferanse. Da inntreffer altså det forhold at de statstjenestemannsorganisasjoner som står i Landsorganisasjonen ikke får så mange representanter. Men det er ikke deres saker vi der skal drøfte. Ruud var inne på forholdene ved de siste lønnsforhandlinger. Vi må få endret loven om forhandlingsrett slik at vi kan komme frem til bestemmelser som

ikke gir adgang for smågrupper og avdelinger av misfornøide til å være med på forhandlinger. Vi må sette noget inn på å få vedtatt dette. Med hensyn til spørsmålet om å knytte de til samorganisasjonen disse lokalforeninger som vil bli med, så må man ikke åpne den adgang. Får disse gule foreninger først den adgang og så videre kanskje forhandlingsrett etc. så blir de neppe interessert i å arbeide for eget forbund.

Omar Gjesteby: Jeg vet det er krefter i virksomhet for dannelsen av et teknisk forbund. Når det gjelder dette personale i industrien så hører de hjemme på samme arbeidsplass som det merkantile personale og de står i det samme forhold til arbeidsgiveren som disse. Det vil være uriktig å skille disse ut.

Torbjørn Henriksen: Jeg tror at hvis man ser på innstillingen som den er ment: *som en begynnelse*, så er den bra. Man har to grupper av statstjenestemenn, den ene de som er knyttet til de store etater. Der har man noget å bygge på. Men så har man mange av disse mindre grupper som må samles i et felles forbund, fordi de ikke er mange nok til å danne noget etatsforbund. Det samarbeide som har vært mellom dem som har stått i Landsorganisasjonen og de som har stått utenfor har hatt sin betydning i førstningen, men nu har man ikke interesse av det lenger. Enten får arbeidsgiveren forhandle med de organisasjoner som står i Landsorganisasjonen eller med de som står utenfor. Den utvikling må vi påskynde i den grad vi evner og under en arbeiderregjering skulde vi ha lettere for å kunne gjøre noget. Men vi hørte jo også under siste revisjon av våre egne partifeller i Stortinget at de fant det uriktig at statstjenestemennene sa op plassene. Der må det skje en forandring. Det innadvendte arbeide må vies like stor oppmerksomhet som arbeidet utad. Vi har ikke regnet med resultat med en gang hos alle disse smågrupper, men representantskapet skal vite hvem det gjelder. Vi har villet vise at vi her har et stort arbeidsfelt, hvor det må taes ekstraordinære tak. Med hensyn til teknikerne så var jeg klar til å ta standpunkt, men da det var dem i komitéen som mente at man burde se nærmere på spørsmålet, så bødde jeg mig for det. Men jeg er enig med Ruud og Gjesteby.

Arthur Ruud: Etter Strøms innlegg vil jeg gjøre et spørsmål. Det var med vilje, sa han, at komitéen hadde satt «*bør*». Jeg fikk etter dette inntrykk av at hvis telegrafmennenes landsforbund ikke vil gå inn i et fellesforbund, så skulde de få adgang til direkte å tilslutte sig Landsorganisasjonen.

O. L. Strøm: Nei.

Heggstad: Dette er en fremtidig ønskeplan som man skal se å arbeide etter. Men skal man ikke også tenke litt på kvaliteten? Skal man ikke sile noget av? Det er vel ikke meningen å samle likt og ulikt sammen, grupper f. eks. som aldri vil dele arbeiderbevegelsens syn. De vil kunne gjøre mer skade innenfor Landsorganisasjonen enn utenfor. Men disse ting får man vel anledning til å se på senere, for det skal vel ikke gå så hurtig.

Arthur J. Olsen: Det som Tømmerås nevnte har også vi eksempler på. Vi har flere grupper som søker optagelse. Skatteinspektørene i Bodø og Hamar har sluttet sig til Kommuneforbundet og nu vil de det

samme hos oss. Vi tilskrev Kommuneforbundet og de svarte at saken skulde behandles på representantskapet. Vi må kunne få et svar som vi kan gi disse inntil videre.

Lars Evensen: Landsorganisasjonen har også svart på henvendelser som er gjort at representantskapet skal behandle saken. Det vil være uriktig å ta op en gruppe her og der. Vi må løse det i fellesskap. Vi har også silt. Det er mange andre grupper, som vi ikke har tatt med, men det kan også være grupper som kanskje skulde ha vært medtatt. Ved den fortsatte behandling vil disse forhold etterhvert avklares.

Hindahl: Vi kan stemme slik at vi i prinsippet gir vår tilslutning til komitéens innstilling.

Votering: Representantskapet sluttet sig enstemmig til prinsippet i komitéens innstilling.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet tirsdag 7. september.

Dirigent: *Olav Hindahl.*

Protokollen fra gårldagens møter blev referert ved Lars Evensen og uten bemerkninger vedtatt.

Punkt 1 c: Revisjonsrapport.

Fra *Landsorganisasjonens revisjonsutvalg* forelå følgende rapport for tidsrummet fra representantskapets møte i 1936 til representantskapsmøtet 1937:

Revisjonskontorets arbeidsområde har i denne periode omfattet Landsorganisasjonen og 33 forbund, idet Norsk Musikerforbund blev tilmeldt revisjonskontoret fra 1. juli d. å., og dessuten Arbeidernes Oplysningsforbund og Tømrernes Fagforening. Revisjonen blir utført kontinuerlig med ca. 14-daglig kontroll.

På grunn av medlemstallets stigning og avdelingenes økning har kontorets arbeide øket så sterkt at revisjonsutvalget i møtet den 27. juli d. å. besluttet å avertere en ny revisorstilling ledig. Etter Landsorganisasjonens lover er det representantskapet som skal foreta ansettelse av revisorer og godkjennelsen for nyansettelsen vil derfor bli forelagt som egen sak.

Vi har i denne periode hatt flere underslag innen fagbevegelsen. Det mest ondartede er underslaget i Norsk Papirindustriarbeiderforbund hvor revisjonen er kommet til det foreløbige resultat av *kr. 86 017.97*. Såvidt vi kan bedømme er intet av dette underslag foregått siden Landsorganisasjonens revisjonskontor overtok revisjonen i forbundet, idet det konstaterte beløp skriver sig fra perioden 1924—1927. Årsaken til at dette underslag kom op, var forretningsfører Bratvolds beskyldninger mot forbundets kasserer.

Revisjonskontorets arbeide med denne sak er nu avsluttet, idet O. Sporpind er arrestert og alt regnskapsmaterieell overlatt til påtalemyndighetene.

Av andre underslag i denne periode som kontoret har arbeidet med har vi Tømrernes Fagforening, Rørleggernes Fagforening og Oslo Kjøttindustriarbeiderforening.

For begge de to første regnskapers vedkommende omfatter underslaget vesentlig misligheter med inkasso og målegebyr hvilket er meget vanskelig å kontrollere med de store restanser.

For Tømrernes Fagforenings vedkommende har underslaget kun pågått i det siste år og avdelingen har fått det hele beløp dekket av Garantiselskapet.

I Oslo Kjøttindustriarbeiderforening er underslaget opstått ved svindel av merkeoppgjør og burde vært opdaget av avdelingens revisjon.

Av revisor Graver er der i 1937 utarbeidet et bokholderisystem omfattende kassabok, merkejournall, opgjørskbok og revisjonsprotokoll, samt en brosjyre med instruks for så vidt angår avdelingens økonomiske spørsmål for formann, kasserer og revisjon. Dessuten er det medtatt opgaver til bruk ved undervisning i bokholderi ved fagforeningskursus. Hensikten med dette system er å få en bedre oversikt og en sikrere kontroll ved avdelingene.

Den ved avdelingene påtenkte revisjonsordning, som blev omtalt i utvalgets siste rapport til representantskapet, førte ikke frem idet tilslutningen blev for liten, men revisjonsutvalget er av den opfatning at spørsmålet om ansettelse av revisjonsinspektør for avdelingene må tas op til fornyet drøftelse, da det er meget vanskelig med helt uskolerte revisorer å bygge op en effektiv kontrollordning kun basert på skriftlige instruks.

Revisjonsutvalgets antegnelser til årsregnskapet 1936 er innført i revisjonsprotokollen og vil bli referert i forbindelse med regnskapet.

Av spesielle saker som utvalget har gitt antegnelse til regnskapsåret 1937 vil vi nevne garantiene for Sportsartikkelfabrikken «Tarzan», Lillestrøm. Dette spørsmål ønsker vi, sammen med sakens dokumenter, forelagt representantskapet.

En økonomisk oversikt for revisjonskontoret viser at det for året 1936 innestod ubrukt av forbundenes innbetalinger *kr. 12 377.25*, sådan at kontorets formue pr. 31. desember 1936 utgjorde *kr. 19 044.56*. Utvalget kan imidlertid ikke tilråde at kontingenten fra forbundene blir nedsatt på det nuværende tidspunkt, men vi skal forelegge en innstilling om denne sak for førstkomende kongress.

Medlemmer av Landsorganisasjonens revisjonsutvalg i 1936—37 har vært: A. E. Gundersen, formann, Johan Nygaard, viceformann og Ambrosius Olsen. Oslo, 31. august 1937.

For L. O.s Revisjonsutvalg,

A. E. Gundersen.

Torjus Graver.

Revisjonsrapporten blev nærmere gjennomgått ved revisjonschef Graver.

I. B. Aase: Det har tidligere vært redegjort for sportsartikkelfabrikken Tarzan. Da Landsorganisasjonen besluttet å tegne aktier i Tarzan var det utbetalt 60 000 kroner i streikebidrag til de arbeidere det her gjaldt. Det forhold kunde ikke fortsette, men vi kunde heller ikke gi disse folk på båten. Det blev så tegnet aktier for 31 000 kroner av Landsorganisasjonen og tilsvarende av Bygningsarbeiderforbundet. Ved siden herav tegnet en del andre forbund og avdelinger aktier således at det tilsammen er tegnet for 82 300 kroner. Revisjonen ser det ut fra et forretningsmessig synspunkt. Det er naturlig, men vi som sitter i ledelsen for bedriften kan ikke bare se det slik. Man skal erindre at denne sak ikke bare er et faglig spørsmål, men i høi grad har fått et visst politisk tilsnitt. Vi må se på forholdene ut fra de omstendigheter som skapte bedriften. Alt i alt med lån og garantier og den aktiekapital organisasjonene har satt inn er det tilsammen 238 000 kroner. Under sakens behandling i sekretariatet tilførte Graver protokollen at det burde nedsettes en komité til å behandle det rent driftsmessige. Vi har kontrollkomité og den har avgitt en uttalelse i sakens anledning.

Da banken fikk ytterligere søknad om garanti til driften blev bankens konsulent Myhre sendt til Lillestrøm og han undersøkte forholdene ut fra en rent forretningsmessig vurdering. Vi har i sekretariatet selvfølgelig også sett på det forretningsmessige, men vi har også måttet se det ut fra den ondartede konflikt man har på Lillestrøm ved

Alfred Andersens bedrift. Spørsmålet er hvor sterkt fagforeningene går inn for saken og er med på å få bedriftens produkter omsatt. Flere steder er det bra, men det er også mange steder hvor det ikke er så.

Torjus Graver: Åse har gitt en fullstendig og nøytral redegjørelse for Tarzan. Jeg vil forutskikke den bemerkning at revisjonsutvalget fullt ut forstår de beveggrunne som førte til at Tarzan blev startet. Det er ikke det som det her gjelder. Det som interesserer oss er det forretningsmessige og det vilde være galt om vi ikke sa i fra. Organisasjonen har ialt satt inn 238 000 kroner. Det er et meget stort beløp for en bedrift av dette omfang. Det er meget mulig at motstanden fra arbeidsgiverne og fra borgerpressen mot dette arbeiderforetagende, gjør det nødvendig med større kapital enn ved andre lignende bedrifter. Den 27. juli 1937 gav revisjonsutvalget sin tilslutning til mitt særvotum i sekretariatet. Jeg vil foreslå følgende som revisjonsutvalget er enig i:

«Eventuelle fremtidige lån eller garantier fra Landsorganisasjonen til Sportsfabrikken «Tarzan» gis ikke før etter en forutgående teknisk revisjon.»

Omar Gjestebø: Det er som Åse sa en viss bakgrunn for denne bedrift og det er den situasjon man hadde for 1½ år siden da man drøftet konflikten hos Alfred Andersen. Man stod jo faktisk maktesløs her og man blev da enig om å starte en bedrift for å gi plass til dem som var i konflikt og for videre derved å opta konkurransen med Andersen. Alt tatt i betraktning så mente man at noget måtte gjøres. Og man trodde at slik som denne bedrift hadde utviklet sig, vilde den også virkelig skape vanskeligheter for Andersen. Man kan vel også si at det innenfor fagorganisasjonen har vært stor interesse om denne sak, men vi har også disse gråtekoner, som ved sin fremferd skader bedriften. Hold op med det. Det er videre sagt at man har inntrykk av at denne bedrift krever for meget kapital. Man må være opmerksom på hvordan det sees på denne bedrift fra mange hold og dermed vanskelighetene med å få kreditt. Vi må praktisk talt betale kontant og må ha et stort lager for å kunne møte efterspørslene eftersom de innløper. Vanskelighetene med innkjøp av stål og andre råprodukter har også gjort det nødvendig. Vi hadde plikt på oss til å sette flest mulig av de streikende i virksomhet. Følgen herav var kanskje at vi fikk inn flere enn strengt forretningsmessig riktig og at vi derved fikk en noget stor produksjon. Men det er intet gått tapt derved, idet prisene nu er gått opover. Det var dog som nevnt i begynnelsen ikke den interesse blandt fagorganisasjonens medlemmer som ønskelig kunde være. Vi måtte da se å få en forandring heri og slo inn på nye linjer og vi må kunne si at det nu er mer betryggende. For en barnesykkel var vi kommet op i en pris av 6 kroner, nu er vi kommet ned i 3 kroner og det viser sig at arbeiderne likevel tjener 58 procent mer enn timelønnen. Vi har også ansatt en mann som ved siden av å være selger skal arbeide for å vekke interesse om bedriften og derved få efterspørselen op om fabrikkens produkter. Med hensyn til Gravers forslag og det han fremholdt vil jeg uttale at det er for tidlig å gå til det skritt. Bankens konsulent sier også at det er for tidlig å si noget om driften. Den må få lov til å virke så lenge at den kan komme inn i en regulær drift. Da er tiden inne. Skap ikke pessimisme, men be-

geistring om saken. Samorganisasjonenes representanter vil som et ledd i arbeidet bli inkalt til et møte imorgen om denne sak.

Strek blev satt.

Martin Strandli: Bakgrunnen for denne bedrift var konfliktsforholdene hos Alfred Andersen og det blev store uttelling i den anledning. Konflikten gikk jo ikke i stillhet. Det var en lang rekke rettssaker mot organisasjonen. Man kan godt vedta Gravers forslag for så vidt. Det skaper mer tillit om bedriften tror jeg. Men det gjelder her en sak som angår hele arbeiderklassen. Disse penger måtte ydes. Fagorganisasjonen må nødvendigvis i enkelte situasjoner foreta denslags. Det er ikke bortkastede penger. Vi har også efter hvert rettet på manglene som alltid vil være til stede ved nye tiltak. Men la oss skape interesse om bedriften så vil det nok gå.

Jens Tangen: Jeg har personlig ikke noget imot en kontrollkomité, men det virker forstemmende at man skal gjøre dette før man er kommet over i regulær virksomhet. Bygningsarbeiderforbundet er jo nærmest ufrivillig kommet op i dette. Det er kanskje ingen fare ved å vedta Gravers forslag, men det er egentlig overflødig nu. Jeg vil si til forbundene og også til Landsorganisasjonen at de må se å få lønningene ved lignende bedrifter op på høide med de Tarzan betaler.

A. E. Gundersen: Det betyr jo bare at hvis bedriften skal ha mer kapital, så må det først være en *teknisk* revisjon. Det ligger ikke mer i det. Det vilde også være bedre å nedskrive den kapital, som allikevel er tapt og så overlate det til kooperasjonen så man fikk varene omsatt.

Øistein Martinsen: Det var nødvendig å sette denne bedrift i gang. De som arbeider med dette, må imidlertid få arbeidsro. Det kan sies at det er satt meget kapital i foretagendet, men man har også vært heldig derved at byggearbeidet blev satt i gang før prisopgangen i bygningsbranchen satte inn. Fra Landsorganisasjonens side burde det gjøres mer for å få kooperasjonen interessert i produktene. Det kan tjenes meget på denne bedrift, så man skal ikke gi den til kooperasjonen som en moden frukt. Det går heller ikke an å si at vi ikke makter å drive denslags virksomheter. Det er ikke nødvendig å nedsette en kontrollkomité. Men et spørsmål i denne forbindelse: Såvidt jeg vet skal sekretariatet ha tegnet aktier i Barbersvennes fellesforretninger. Det er helt uforståelig. Tarzan er noget ganske annet.

G. Sjørebø: Vi kjenner alle til vanskelighetene med å starte denslags bedrifter. Jeg vil også si at vi har nok av kontroll. Vi har bedriftens styre, Landsorganisasjonen og revisjonsutvalget. Det er ingen grunn til å pulverisere ansvaret videre. Jeg vil derfor advare mot Gravers forslag.

Jens Berg: Jeg synes det er uriktig å innby representantskapet til å vedta noget her og således på en måte skifte sol og vind mellom disse to parter. Jeg foreslår Gravers forslag oversendt sekretariatet. Det ligger deri at saken når som helst kan optas av de organisasjonsmessige instanser.

Omar Gjestebø: Før fabrikkens bygget, gjorde vi henvendelse til N. K. L. om de vilde gå sammen med oss. Men de var ikke villig til

det. De som er medlemmer av kooperasjonen må derfor også gjøre noget for at Tarzans produkter blir omsatt.

Lars Evensen: En oversendelse til sekretariatet vil bety det samme som at Gravers forslag vil bli effektivt.

Votering: Bergs forslag om oversendelse til sekretariatet blev vedtatt med 31 mot 17 stemmer.

Øistein Martinsen: Hvorfor har Landsorganisasjonen tegnet aktier i Barbersvennes fellesforetninger?

I. B. Åse: Forutsetningen ved Kommuneforbundets overtagelse av disse foretninger, var at hele organisasjonen overtok de. Barberforetningene trengte mer kapital for å foreta moderniseringer og nødvendige utvidelser.

Martinsen: I den slags tilfeller bør man ikke investere kapital. Det er ikke nødvendig.

Punkt 2 b: Innstilling om organisering av arbeidsledere utsettes inntil videre.

Efter et møte i sekretariatet den 18. august 1936 hvor det blev behandlet en skrivelse fra Norger Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund angående arbeidslederes stilling til Landsorganisasjonen, blev det nedsatt en komité bestående av: Konrad Nordahl, Emil Torkildsen og Peder Birkeland, som fikk i oppdrag å utrede spørsmålet. Komitéens innstilling forelå for representantskapet. Komitéens konklusjon var følgende:

«Der er efter komitéens mening 3 alternativer å velge mellem:

1. *De arbeidsledere som vil tilmelde sig Landsorganisasjonen kan henvises til de respektive fag- eller industriforbund. Dette under forutsetning av at disse forbund ikke legger nogen hindring i veien for at arbeidsledere kan komme inn i forbundet.*

Som kjent er det en rekke forbund som har positive bestemmelser i sine lover om at arbeidsledere ikke kan bli medlemmer.

2. *Det organiseres et selvstendig forbund av arbeidsledere i tilslutning til Landsorganisasjonen.*

Dette forutsetter at man allerede fra starten kan få så stor tilslutning av arbeidsledere at det er grunnlag for å opprette et eget forbund.

3. *Det treffes en foreløbig ordning med Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, slik at arbeidsledere som ønsker å organisere sig i tilslutning til Landsorganisasjonen kan organiseres som en gruppe i dette forbund, og at dette forbund varetar arbeidsledernes økonomiske interesser i den utstrekning det er mulig.*

Komitéen har heftet sig ved det siste alternativ, som det der vil være det beste i den nåværende situasjon. Komitéen regner nemlig med at hvis det skal bli nogen fart i arbeidet med å organisere arbeidsledere, må disse gjennom felles organisasjon komme i kontakt med hverandre, og det vil de ikke gjøre hvis de skal organiseres i tilslutning til de respektive fag og industriforbund. Foreløbig tror vi også at det vilde bli til liten glede både for arbeidslederne og de forbund som skal ta imot dem hvis de skal opstykket på den måten.

Ved alternativ 3, opnåes at arbeidslederne organiseres i ett forbund, uten at man behøver å skape et nytt organisasjonsapparat, og det anser vi foreløbig som en fordel. Forutsetningen er selvsagt da at de forbund som før har arbeidsledere organisert hos sig beholder disse.

Hvis det skulde vise sig at Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund

vil få stor tilslutning av arbeidsledere, kan spørsmålet om å danne et eget forbund for disse senere bli aktuelt, eventuelt sammen med andre funksjonærgrupper i mer overordnet stilling.

Hvis Landsorganisasjonen skal gå inn for den linje å forsøke å få arbeidslederne organiserte må selvsagt de forbindelser man har hatt med Norges Arbeidslederforbund avbrytes. Det er nu en rekke forbund som har gjensidighetsavtaler med forbundet og disse må avvikles.

I det hele må man regne med at hvis dette arbeide skal tas op av Landsorganisasjonen, vil det bety en avskaling eller sprenning av Norges Arbeidslederforbund. Dette er det såvidt komitéen kan forstå ikke noget å gjøre ved når ikke Norges Arbeidslederforbund vil tilslutte sig Landsorganisasjonen.

I denne forbindelse kan opplyses at det fra en rekke steder, bl. a. Borregård, Dale Fabrikker i Bruvik, fra arbeidsledere i næringsmiddelindustrien er kommet henvendelse om å få tilslutte sig Landsorganisasjonen.

Komitéen anser imidlertid spørsmålet så viktig at saken av sekretariatet bør forelegges førstkommande representantskapsmøte i Landsorganisasjonen slik at man der kan få et vedtak i spørsmålet.

Under henvisning til foranstående vil komitéen foreslå følgende:

1. *Arbeidsledere som ønsker å tilslutte sig Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, blir foreløbig å organisere i Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. De arbeidsledere som nu er organisert i andre forbund tilsluttet Landsorganisasjonen opprettholder fremdeles sitt medlemskap i disse forbund.*
2. *De forbund som nu har avtaler med Norges Arbeidslederforbund anmodes om å avvikle disse.*

Når det gjelder Hønefoss og Omegns Arbeidslederforening, vil komitéen foreslå at denne får anledning til å tilslutte sig Hønefoss og Omegns faglige Samorganisasjon inntil det er fattet et endelig vedtak om arbeidsledernes organisering i tilslutning til Landsorganisasjonen.

Emil Torkildsen: Foranledningen til denne komitéens nedsettelse var tanken om optagelse av forhandlinger med Norges Arbeidslederforbund om dette forbunds tilslutning til Landsorganisasjonen. Arbeidslederforeningen på Hønefoss vilde inn i Landsorganisasjonen. Man hadde da også konferanser med dette forbund og det hørtes til å begynne med bra ut. Men så blev Hønefoss Arbeidslederforening ekskludert av forbundet fordi den hadde utsendt spørsmålet til de øvrige avdelinger i forbundet og anbefalt en tilslutning. Vi har jo som kjent gjensidighetsavtaler med Arbeidslederforbundet. Efter komitéens opfatning er det tre alternativer å velge mellem. Men komitéen er blitt stående ved alternativ 3 om at det treffes en foreløbig ordning med Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund slik at arbeidsledere som ønsker å organisere sig i tilslutning til Landsorganisasjonen kan organiseres som en gruppe i dette forbund, og at dette forbund varetar arbeidsledernes økonomiske interesser i den utstrekning det er mulig. De arbeidsledere som nu er organisert i andre forbund tilsluttet Landsorganisasjonen opprettholder fremdeles sitt medlemskap i disse forbund. Forutsetningen må være at de forbund som nu har avtaler med Norges Arbeidslederforbund avvikler disse. Avtalene er bare til fordel for arbeidslederne.

A. E. Gundersen: I vår industri er det slik at hvis en arbeider rykker op til formann så må han ut av vår organisasjon. Det krever arbeiderne. Forholdet er jo at disse formenn og verksmestere er bedriftens representanter overfor arbeiderne. Siden vi fikk avtaler med Arbeidslederforbundet så har vi hatt fordel av det. Vi har da arbeidsoppgaver nok når det gjelder å få med nye organisasjonsmulige. La disse verksmestere og formenn være i fred og la oss inntil videre ha disse gjensidighetsavtaler.

Det er ingen grunn for Landsorganisasjonen til å gripe inn her fordi om det er nogen misfornøiede på Hønefoss som vil ha forandring.

Jens Berg: Jeg tror ikke det er riktig som A. E. Gundersen sier. Det som gjorde at denne komité blev nedsatt var nettop at forholdene ikke var så bra som han syntes å mene. Vi har store brancher hvor det er arbeidsledere som ikke vil slutte sig til Arbeidslederforbundet. Jeg er imidlertid imot komitéens konklusjon. Den er også i strid med fagorganisasjonens beslutning om en organisasjon på en arbeidsplass. Jeg vil stille forslag om at man slutter sig til alternativ 1, men at det gis dem adgang til å danne egne grupper for å behandle egne interne interesser. Mitt forslag går altså ut på at arbeidsledere, herunder også underformenn som vil tilslutte sig Landsorganisasjonen skal tilmelde sig de respektive fag- eller industriforbund.

Lars Evensen: I prinsippet er jeg enig med Jens Berg. Jeg tror man skal være forsiktig med nye organisasjoner, som kan spalte op forholdene på arbeidsplassen. På den annen side må det også sees på det som vi igår var inne på nemlig om et teknikerforbund. Komitéens konklusjon er imidlertid uklar. Det finnes forbund som organiserer arbeidsledere, men bare undtar de som sitter i administrative og ledende stillinger og som har med inntagelse av arbeidere etc. å gjøre. Jeg vil gjerne ha klart for mig at de forbund som tidligere har organisert arbeidsledere fortsatt må ha anledning til å gjøre det.

Hans Eriksen: Jeg har høstet samme erfaring som A. E. Gundersen. Såsnart en arbeider er forfremmet til arbeidsleder, så krever de ham ut av avdelingen. Og vi bør være i samsvar med medlemmene her. Sendte vi dette ut til medlemmene så vilde vi få et stort flertall imot å få arbeidslederne med i Landsorganisasjonen, som forbund. Nu er det vel så at saken skal forelegges fagkongressen og forslagene vil da i dagsordenen bli omsendt til foreningen og det vil nok da bli valgt representanter slik at dette blir forkastet.

E. Nyhus: Vi er alle på det rene med at dette er en viktig gruppe i produksjonen. Vi kan imidlertid vedta 1 punkt til første komma. La disse få et eget forbund, men de hører kanskje egentlig sammen med teknikerforbundet.

Ingv. Olsen: Vi har hatt en masse plunder med disse folk og det hender ikke så sjelden at vi får aksjoner mot dem. Vi hadde således for ikke så lenge siden en ondartet aksjon som resulterte i fjernelse av en arbeidsformann. Det har ofte vært påkrevet å ta fatt i dem. Skulde vi så få dem med i Landsorganisasjonen, vil vi lett kunne komme op i mange vanskeligheter. Vi fikk for en tid siden henvendelse fra lagerchefer, verksmestre etc. på Vestlandet om adgang til vårt forbund men vår avdeling vilde ikke ha dem som medlemmer. Vi skal heller ikke uten videre ta med alle i Landsorganisasjonen. Vi bør ikke vedta noget herom i dag.

Karl Tømmerås: Dette spørsmål er ikke så lett å løse. I Samorganisasjonen har det vært mange forespørsler. De vil ha lønnstillegg, noget annet er det ikke. Og formålet med vårt arbeide er dog noget mer. Spørsmålet her er for øvrig ikke bare det at de kommer i klammeri med arbeiderne, men når det opstår en konflikt vil spørsmålet alltid komme

til å melde sig om hvorvidt de skal bli stående igjen ved bedriften. Saken ligger ikke slik an idag at vi kan ta standpunkt til dette. Vi får forøvrig bare bråk med disse. Jeg vil foreslå at komitéens forslag utsettes inntil videre.

Peder Birkeland: Når først dette spørsmål er reist, så er jo forholdet det at disse er rekruttert fra selve arbeidsplassen og således er våre folk. Men en rekke forbund vil ikke ha dem med i sine avdelinger på arbeidsplassen. Derfor kommer det stadig henvendelser om adgang til Landsorganisasjonen. Vi må for øvrig være opmerksom på at organisasjonen nu griper langt videre om sig enn tidligere. De vil være med i fellesskapet. Vi skal også se på den kjensgjerning at dette arbeidslederforbund søker å etablere sig som et forbund analogt med fagorganisasjonen, uten å ha dens forpliktelser. Handels- og Kontor organiserer jo arbeidsledere og har en lang rekke av disse med. Da finner vi det naturlig at disse som vil med i fellesskapet søker inn i Handels- og Kontor som en foreløbig ordning. Når det tales om komplikasjonene på arbeidsplassen, så har vi praktisk talt ikke hatt nogen tvister i industrien og i handels- og kontor. Vi har nettop ved å ha de hos oss kunnet mestre dem. Det gjør jo heller ikke noget om formennene står igjen på arbeidsplassen, når de bare ikke utfører noget av det arbeide som er nedlagt. Jeg vil advare mot å gå inn for det forslag som av Berg stilt. Nettop derved vil man på arbeidsplassene komme op i vanskeligheter. Saken har vært meget inngående drøftet i komitéen, så jeg ser ikke nogen fare ved dette forslag.

Arthur J. Olsen: Når jeg er imot dette forslag så er det overensstemmende med god jernarbeidertradisjon. Vi har alltid vært klar over at såsnart en blev forfremmet til formann så blev han bedriftens mann og optrådte derefter. Jeg tror det vil være en hjørnetjeneste mot Handels- og Kontor å gi dem denne oppgave. Når jeg i dag tar standpunkt imot dette så mener jeg ikke at vi ikke bør se på det. Jeg vil stemme for utsettelse, og prinsipielt er jeg imot dette nu. Men så har vi Hønefoss Arbeidslederforening hvor komitéen mener at den lokalt må kunne tilslutte sig samorganisasjonen og dermed Landsorganisasjonen. Men da må vi vel også få adgang til å ta med statstjenestemannsgrupper.

M. Heggstad: Vi reagerte over innholdet i komitéens konklusjon. Også i Lokomotivmannsforbundet er det arbeidsledere. Men vi skal vel ikke gjøre alt for å få med alle dem som ikke deler fagorganisasjonens syn? Det kommer vel en dag også efter denne, da det avskaller sig. Jeg sa igår at vi måtte sile av. Vi er på vei mot et klasseløst samfund, men vi opelsker klasser ved å gi adgang til å danne eget forbund av for eksempel teknikere. Vi må kunne innskrenke oss til alternativ 1, slik som Jens Berg var inne på.

Floritz Gundersen: Det kan være divergerende opfatninger her. I Arbeidslederforeningen hos oss blev kravet reist til forbundet om å sende saken ut til avdelingene. Da det ikke gikk, sendte avdelingen selv saken ut til avdelingene og også til Landsorganisasjonen. Avdelingen blev så ekskludert av Arbeidslederforbundet. Mange av disse er eldre organisasjonsfolk, ofte av dem som har vært med å bygge organisasjonen op. De har også i sin tid søkt om å få bli stående i fagorganisasjonen efter

at de blev arbeidsledere, men det har ikke gått. Jeg er uenig i at disse skal stå i de industrivise organisasjoner. De bør ha et eget forbund eller som en midlertidig ordning stå i Handels- og Kontor. Ved å få dem med så har vi dem på vår side og ikke på bedriftens. Jeg vil anbefale forslaget om tilslutning til Handels- og Kontor som en foreløbig ordning.

Emil Torkildsen: Det er nettopp det komitéen har drøftet — at man vil ha arbeidslederne med — ikke andre. Komitéens innstilling er i grunnen en utsettelse av selve prinsippet. Når spørsmålet er reist om ikke dette med Hønefoss vil skape presedens, så skal man dog være oppmerksom på at det forhold er rent ekstraordinært idet at de kom ut av sitt forbund på grunn av sitt arbeide for tilslutning til Landsorganisasjonen. Det stiller ikke andre i samme stilling.

Olav Hindahl: Debatten viser at det er delte meninger om denne sak og jeg har konferert med sekretariatet og det er enig i Tømmerås' utsettelsesforslag.

Jens Berg: Jeg trekker mitt forslag tilbake. Men hvis sekretariatets forslag blir forkastet, tar jeg det op.

Votering: Sekretariatets forslag om tilslutning til Tømmerås' utsettelsesforslag blev vedtatt mot 2 stemmer.

Besluttedes å ta middag til klokken 14.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet tirsdag 7. september.

Dirigent: *Olav Hindahl.*

Møtet blev satt presis klokken 14.

Protokollen fra formiddagens møte referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Punkt 5: Justisfondet. — Forslag til finansiering.

Fra sekretariatet forelå følgende:

Efter melding fra Justisfondets styre om at alle midler var oppbrukt, besluttet sekretariatet at dette spørsmål forelegges representantskapet med forslag om finansiering av «Justisfondet»s virksomhet. I henhold hertil foreslår sekretariatet:

1. Justisfondet utgir i november et «Justisfondmerke» til innklebning på medlemsbøkens omslagsside. Merket utgis i to serier à 50 og 25 øre.
2. Merkene sendes gjennom forbundene til fagforeningene, og gjennom D. N. A. til partiforeningene, og gjennom A. U. F. til ungdomslagene.
3. Det forutsettes at alle medlemmer av fag-, parti- og ungdomslag kjøper minst 1 merke.
4. Merker à 25 øre selges bare til halvtbetalende medlemmer og til ungdomsagsmedlemmer som ikke er fagorganiserte.
5. Opgjør sendes efter omforente regler gjennom vedkommende hovedorganisasjon til Justisfondets kasserer.
6. Parti- og fagpressen forutsettes å medvirke til opplysning om denne ordning.

A. E. Gundersen: Er det nogen rimelighet i å foreta et så stort arbeide? Er det ikke bedre å foreta en bevilgning til det? Jeg tror ikke man får inn så stort beløp på denne måte. Hvor meget har man for øvrig regnet med å få inn på denne måte?

Olav Hindahl: 100 000 kroner. Men det er ikke av hensyn til selve beløpet, men på denne måte stiller vi denne viktige sak like inn på livet av alle fag- og partiorganiserte i dette land. Det anser vi mer betydningsfullt. Derved vil man også begynne å reflektere nærmere over forholdene omkring dette fond, til hvad egentlig dette benyttes til, hvem som hjelpes og derved betydningen av dette fond.

A. E. Gundersen: Jeg er enig i at det skal hjelpes, men det kan vi gjøre ved å bevilge. Jeg har ingen større tro på at man rundt omkring på fabrikkene og bedriftene får noget større inn på denne måte. Disse merker kunde jo partiet benytte overfor de foreninger som vi ikke når.

I. B. Åse: Når Landsorganisasjonen har så mange penger, så må man kunne bevilge mener Gundersen. Men sett ut fra Landsorganisasjonens forpliktelser så har den ikke så mange penger som den burde ha. Vi har nu flere konflikter gående, som vil bety store uttelling. Jeg vil anbefale innstillingen. Man vil ved dette også vekke interesse om selve saken, formålet med dette fond.

Karl Tømmerås: Hvis flyktningsspørsmålet bare var et bevilgnings-spørsmål, så kunne man følge Gundersen. Men slik er det ikke. Vi ser nu at Spania-innsamlingen dabber av. Ved å gå til dette med merker, så bringer man spørsmålet inn på alle. Jeg vil imidlertid henlede oppmerksomheten på at det kan være spioner blandt flyktningene, så at man må være forsiktige.

Lars Evensen: Fondets opprinnelige oppgave var å hjelpe dem som var under rettsforfølgning her i landet og videre å hjelpe disses familier under fengselsophold. Nu er dette forhold totalt forandret og det er blitt en hjelp til flyktninger fra andre land. Bare ifjor er det utbetalt mellom 40—50 000 kroner til flyktninger. Og strømmen av flyktninger øker. Ingen godkjennes som flyktning før efter den mest omfattende undersøkelse og vi har våre forbindelser. Men man bør ikke ute i distriktene gi påtegning til nogen uten at vedkommende kan vise dokumenter fra justisfondet. Situasjonen er nu den at vi ikke har flere midler i fondet. Landsorganisasjonen har forskuttet 10 000 kroner. Men utgiftene ved dette er så store at ikke bare Landsorganisasjonen bør yde til dette. Foruten at man således er med og hjelper, mener vi ved dette å skape en solidaritetsaksjon om denne sak. Jeg anbefaler innstillingen.

E. Nyhus: Jeg er imot å sende ut disse krav på ekstrautgifter. La oss heller bevilge her, enn å sende ut disse merker. Da vil man komme bedre ut av det tror jeg. Medlemmene reagerer mot disse ekstrautgifter. Når det gjelder faglige spørsmål er det ikke vanskelig for Landsorganisasjonen å komme med krav. Men når det gjelder alle andre saker og formål er det vanskelig.

N. Heggland: Jeg kan godt forstå denne innstilling, men vi skal være forsiktig med å ekstrabeskatte medlemmene til alle mulige formål som ligger på siden av fagorganisasjonen. Det er blitt en uting at man omsender til fagforeningene krav om støtte til alle mulige formål. Jeg vil henstille til sekretariatet, hvis dette forslag om merker blir vedtatt, ikke å sende det ut før saken er utredet for medlemmene. Og at man således venter en stund med å sende merkene ut.

A. E. Gundersen: Jeg vil heller at forbundene da skal innbetale henholdsvis 50 og 25 øre til Landsorganisasjonen til dette formål, enn at vi skal sende ut disse merker.

Bernhard Berentsen: Jeg var også til å begynne med uenig i dette med merker. Men det er nødvendig å gjøre hvert enkelt medlem interessert i dette. Jeg vil henstille til Landsorganisasjonen om også å sende ut cirkulære til forbundene om å bevilge beløp her til. Forbundene kunde så sende anmodning videre til avdelingene om å bevilge.

Ommund Ommundsen: Jeg vil anbefale forslaget og når jeg gjør det så er det fordi jeg har den opfatning at sekretariatet nettop på denne måten vil understreke og bekrefte utvidelsen av fondets ramme. Det burde utgå et cirkulære herom. Vi har hatt forskjellige merker i dårlige tider og det er gått bra. Vi skulde vel ha grunn til å tro at det nu vil gå bedre.

Lars Evensen: For ca. 2 år siden sendte vi ut til organisasjonene cirkulære med meddelelse om utvidelsen av fondets ramme. Resultatet var 5—6000 kroner.

Kristoffer Jakobsen: Det er riktig at det var utsendt cirkulære herom til avdelingen. Vi behandlet det og foreslo for Landsorganisasjonen å gå til utskrivning av ekstrakontingent, men det blev avslått. Jeg har heller ingen større tro på at man ved denne måte får noget større resultat. Men jeg er også klar over at Landsorganisasjonen ikke kan tape denne sak av syne. Jeg vil støtte A. E. Gundersens uttalelser og stemme for hans forslag i så måte hvis han fremsetter det.

Torbjørn Henriksen: Jeg hadde trodd at sekretariatets innstilling var blitt enstemmig vedtatt. Jeg trodde iallfall ikke at opfatningene var slik som siste taler gav uttrykk for. Men er det slik så må virkelig organisasjonen ta opp saken og si i fra utover til medlemmene. Jeg vil finne det beklagelig om denne forsamling etter dette skulde vedta et så lett-vint forslag som at man her bare gikk til bevilgning. Her bør man aktivisere alle. Er det da forbund som ikke vil utligne ekstrakontingenten, men betale selv, så ligger det det i forslaget.

Ernst Helden: Vi kan bestemme over forbundene og fagforeningene, men vi kan ikke beslutte over D. N. A. og A. U. F. Hvordan ser så disse på det?

Jens Tangen: Jeg er enig med sekretariatet i dets innstilling. Jeg synes denne fremgangsmåte er helt ut riktig. Det ligger heller ikke bare agitasjon i dette, men medlemmene vil på denne måte få nærmere rede på flyktningenes forhold, deres virke m. m. Men jeg vil gjerne ha gjort en tilføielse om at sekretariatet må ha adgang til å bevilge 100 000 kroner til dette formål, hvis ikke dette tiltak bringer det resultat som man regner med.

O. L. Strøm: Jeg stemmer for forslaget fordi jeg oppfatter det som en frivillig ekstrakontingent. Jeg finner da denne måte å være riktig og når medlemmene blir forklart dette vil de også forstå betydningen herav. Er det så forbund som selv vil betale beløpet, så kan jeg ikke forstå at det skulde være noget til hinder herfor.

Josef Larsson: Selv om man ofte begir sig nokså langt ut når det gjelder å beskatte medlemmene, så må man kunne gå ut fra at man vil

få inn disse penger til dette formål. Her kan man dessuten yde etter evne.

Martin Tranmæl: Partiets centralstyre har behandlet saken og enstemmig tiltrådt denne innstilling og jeg tror at A. U. F. vil gjøre det samme. Men når det kommer til partiforeningene og ungdomslagene så er meningen den at de skal stå fritt for om de vil yde noget også der, hvis de tidligere har betalt gjennom sin fagforening. Det er også en politisk sak å hjelpe disse flyktninger. Og ved på denne måte å trekke alle inn, vil det også bli agitasjon for hele vår bevegelse.

Votering: Sekretariatets innstilling blev vedtatt mot 1 stemme.

Punkt 6. Oplysningsvirksomheten.

Sekretariatet foreslo:

Under henvisning til den store tilvekst av nye medlemmer i fagorganisasjonen, anser representantskapet det nødvendig at det igangsettes et omfattende, planmessig opplysningsarbeide i distriktene.

I samråd med Arbeidernes Oplysningsforbund får sekretariatet i oppdrag å utarbeide planer for dette opplysningsarbeide.

Særlig bør opplysningsarbeidet vies fagorganisasjonens oppbygning, virke og formål, samt nødvendigheten av et utviklet samarbeide mellom arbeiderbevegelsens faglige og politiske organisasjoner.

Representantskapet henstiller til forbundene, som et ledd i dette arbeide, å gi ekstraordinære bevilgninger til opplysningsarbeidet innen forbundene.

Representantskapet bemyndiger sekretariatet til å anvende inntil 100 000 kroner til planlegging og gjennomføring av denne opplysningskampanje.

Torbjørn Henriksen: Det er ikke mange ordene å tilføie til dette. Jeg tenker at de fleste av representantskapets medlemmer sier det samme her som det blev sagt i sekretariatet: at dette har vi gått og tenkt på selv. Med den rivende utvikling innen organisasjonene og med den store tilvekst av medlemmer, så er det mange som regner med at de skal komme til dekket bord. De kommer med medlemsboken i den ene hånd og kravene i den annen. De er på denne måte ikke som i tidligere tider med på å skape en organisasjon gjennom kamp og ofre. Derfor tror jeg at vi gjør rett i på et tidlig tidspunkt å se disse forhold i øinene. Også i vårt land kan det komme et omslag, så det gjelder om å underbygge vårt arbeide og vår fremgang på en slik måte at vi kan møte en krisesituasjon. Oplysningsforbundet har gjort et utmerket arbeide og det er det regulære organ som må gis utviklingsmuligheter. Her tar vi et ekstraordinært tiltak, som tar sikte på den store tilvekst fagorganisasjonen har hatt. Det gjelder om å få et aktivt og godt samarbeide i stand mellom alle arbeiderklassens organer og organisasjoner. Situasjonen idag er også høist forskjellig fra for et par år siden, når det gjelder fagorganisasjonens stilling. En ting er å gjøre et støt fremad, en annen og vel så viktig ting er å underbygge fremstøtet og befeste stillingen. Det kunde vært ønskelig her, å fremlegge planene for det arbeide, men det egner sig best å fremlegge det for et mindre forum. I dette arbeide må også fagforbundene gå opp i, slik som flere forbund allerede har gjort det. Men vi ber også forbundene om å ta et ekstratak, enten de nå vil gjøre dette alene eller i samarbeide med Landsorganisasjonen og Oplysningsforbundet.

C. Strøm: Det er ikke for å tale imot innstillingen her at jeg tar ordet, men for å søke å hjelpe litt på at det materiale som nå ligger gjemt i jernskapene også virkelig kommer ut til distriktene rundt hele vårt land. Det er en masse materiale som ikke kommer ut til medlemmene. Vi har bedt om å få tingene ut, men det er vanskelig å få det til. Det bør være såpass tilstrekkelig med materiale at også de faglige utvalg får det tilsendt. Ja også til stedsstyrer og andre.

Bernhard Berentsen: Jeg vil anbefale forslaget, men jeg vil påpeke og anmode Landsorganisasjonen om å opta til behandling Oplysningsforbundets refusjonsbetingelser, slik at beløpene mer kommer distriktene til gode. I vårt fylke har vi mange steder hvor det er en livsbetningelse for oss å drive opplysningsvirksomhet.

B. Flood-Engebreetsen: Dette er en meget viktig sak. Når vi imidlertid bevilger penger til dette, så kan det ikke alltid på forhånd trekkes opp bestemte retningslinjer likt utover for alle steder. Sekretariatet må ha hånd om dette. Meget av det materiale som utgis ligger også ofte for høit. Det er nødvendig at man ser på disse ting i sammenheng. Det gjelder om å se å få den best mulige anvendelse av pengene også.

Arthur J. Olsen: Jeg vil slutte mig til innstillingen, men hvad planene angår så holder vi på med det for kommende vinter og sekretariatet må derfor se å få ut disse planer så snart som mulig, så ikke dette arbeide kolliderer med det arbeide som planlegges rundt omkring i distriktene. Arbeidet bør for øvrig skje i samarbeide med distriktsorganisasjonene.

Elias Volan: Det er ikke noget å si på sekretariatets forslag, men jeg vil be de som skal ha med dette å gjøre om å ta tilstrekkelig hensyn til dem som arbeider i kystdistriktene. Det er våre svake punkter. Det er klart at det koster penger å bygge opp vår bevegelse. Det kostet mange penger å bygge opp Skog- og Landarbeiderforbundet, men ingen vil nå si at det var uriktig. Jeg vil også be om at komitéen forelegger planene for de faglige distriktsorganisasjoner og ikke bare for forbundene. En ting vil jeg videre spesielt ha nevnt i forbindelse med Nord-Norge, hvor avstandene er så store og det er at forbundene, Landsorganisasjonen og Oplysningsforbundet vil få mer for pengene ved å anlegge felles opplysningskurser i steden for at hvert forbund har sine kurser. Og distriktsorganisasjonene bør lede disse.

Håkon Lie: Strøm påstod at materialet ikke kom ut til medlemmene. Jeg vet hvad han sikter til, men jeg hadde ikke tenkt mig at han som fagforeningsmann vilde ha tatt det opp. Det gjaldt en spesiell politisk materialsamling, som vi ikke hadde mer enn et arkiveksemplar igjen av da Rogaland henvendte sig til oss om å få det. Når det gjelder opplysningsvirksomheten så får Oslo intet til denne virksomhet. Alt sendes til distriktene, enten på den ene eller annen måte. Til Volan vil jeg si at det vil være uriktig å stanse den opplysningsvirksomhet som enkelte fagforbund har slått inn på med studie- og opplysningskurser for sine medlemmer.

Strek blev satt.

C. Strøm: Den sak Lie taler om er oppgjort. Men vi har bedt om å få samlermappe til de utvalg vi har, så de er orientert om alt det som ut-

sendes. Det er for lite materiale og det skal ikke bare være tilgjengelig for de intellektuelle.

Bernhard Berentsen: Det jeg berørte i mitt innlegg var ikke ment som noget angrep hverken på Lie eller Oplysningsforbundet og dets virksomhet. Det har vært et godt samarbeide med Oplysningsforbundet, men det har i vår opplysningskomité vært adskillig misnøie med refusjonsbetingelsene. Skal distriktene få nytte godt av kursene, så må refusjonsbetingelsene forandres og timetallet heller nedsettes.

Elias Volan: Det var ikke min mening å stanse den opplysningsvirksomhet som enkelte forbund har drevet, men jeg mente at i enkelte distrikter burde man slå inn på felles studiekurser.

B. Flood-Engebreetsen: Lie skulde selv ha den aller største interesse av å høre de ting som kan komme frem her fra representantene, når han nu sammen med sekretariatet skal utarbeide de nærmere planer. Det er ingen grunn til å bli fornærmet. Volan har rett. Han vil ikke dermed sette en bom for forbundenes opplysningsvirksomhet, men det bør skje et samarbeide her mellom alle de interesserte. Man får ta hensyn til de praktiske vink som kan komme og de råd man kan gi også ute fra distriktene.

Torbjørn Henriksen: Det er jo bare bra at man viser interesse og de råd som gis får man ta opp til prøvelse og ta det som kan være godt og praktisk av disse ting. Det kan godt være at Volan har rett for Nordlands vedkommende, når det gjelder denne sak. Det arbeide som forbundene og samorganisasjonene står i ferd med å planlegge og utføre skal man ikke vente med. Sekretariatet vil selvsagt ta fatt med planene så hurtig som mulig.

Votering: Sekretariatets innstilling blev enstemmig vedtatt.

Punkt 3: Innstilling om fagorganisasjonens stilling til akkordarbeide.

Fra den av sekretariatet nedsatte komité til utredning av spørsmålet om det er i arbeiderklassens samlede interesse at man under de nuværende produksjonsforhold og arbeidsløshetssituasjon er formålstjenlig at fagorganisasjonen medvirker til at akkordarbeide anvendes, forelå en mangfoldiggjort innstilling på 14 sider. Komitéen hadde hatt følgende sammensetning: Konrad Nordahl, Torbjørn Henriksen, Jens Tangen, Johan Nygård, Edv. Stenklev, Johs. M. P. Ødegård og Valdemar Nielsen.

Komitéens konklusjon var følgende:

1. De innhentede opplysninger fra forbundene viser at akkordarbeidet ikke i vesentlig grad medfører øket arbeidstempo og dermed produksjon utover hvad der for tiden ydes i fag og industrier hvor akkordarbeide ikke forekommer. Avskaffelse av akkordarbeidet vil derfor ikke medføre en vesentlig økning i beskjeftigelsesgraden. — Under henvisning hertil kan komitéen ikke anbefale et generelt vedtak om at fagorganisasjonen ved tariffrevisjonene skal kreve alt akkordarbeide avskaffet. Forbundene må i hvert enkelt tilfelle ta stilling til om de ønsker bestemmelser om akkordarbeide tatt med i tariffene eller ikke.

2. Det innskjerpes overfor forbundene at disse, hvor det er mulig, gjennom-

fører en effektiv kontroll med akkordarbeidet så arbeidstempo og fortjeneste holdes innenfor en ramme som står i rimelig forhold til de fastsatte timelønner.

Torbjørn Henriksen: Jeg har vært med i komitéen, men har bare ikke deltatt i det avsluttende møte. Jeg blev spurt om jeg var enig i innstillingen, men det er jeg ikke. Jeg vilde ha formet den noget anderledes. Det ser vel rart ut at jeg ikke har nogen innstilling, men jeg var så optatt med tariff-forhandlinger rundt i kommunene, at jeg ikke har fått anledning til det. Ut fra mitt synspunkt har jeg sett akkordarbeidet som en konsentrert utbytning. Hvis det ikke var slik at arbeidsgiverne var interessert i akkordarbeidet, så vilde de nok ikke være med på det. Det er derfor arbeiderne må finne sig i denne konsentrerte utbytning. Vi har også sett at arbeidsforholdene har utviklet sig slik at når det gjelder akkordlag, så har laget ikke villet ha med en eldre arbeidskamerat. Man vil bare ha med den ypperste kapasitet. Og så oplever man ved næste tariffrevisjon å se at akkordsatsene går ned og så har man en ny omgang med sterkere arbeidstempo og mer svette. Vi er imot overtid og krever at den skal likvideres, mens man i akkord ikke likviderer noget. Det må bli en felles linje her. Jeg henviser til hvad det sies på side 7 om nedleggelsen av akkordarbeidet ved Statsbanernes verksteder og at det har skaffet ikke få arbeidere beskjefligelse. Den gang forbundet gikk til å nedlegge alt akkordarbeide stod man foran opsigelser ved verkstedene. De av verkstedenes ekstra-arbeidere som ikke var fast ansatt, arbeidet på rasjonert tid. All nyinntagelse av personale ved verkstedene var helt stoppet op. Efter at akkordarbeidet blev nedlagt blev opsigelsene stillet i bero og rasjoneringen av arbeidet ophørte. I de siste par år har Statsbanene måttet gå til betydelige nyinntagelser av verkstedsarbeidere, slik at idag har Statsbanene ikke plass for flere folk uten at man går til nybygginger og tilbygging av verkstedene. Jeg henviser også til mitt forbunds uttalelse i saken hvor det bl. a. heter: Blir akkordarbeidet avskaffet er det vår opfatning at man vil opnå flere antall dagsverk i forhold til det arbeide som må utføres. Jeg har ikke annet å gjøre enn å stemme mot innstillingen.

Omar Gjestebø: Denne sak er efter min mening det største spørsmål representantskapet har behandlet på mange år. Og jeg legger det i kongressens beslutning om det virkelig er i arbeiderklassens samlede interesse at man under de nuværende produksjonsforhold og arbeidsløshetssituasjon medvirker til at akkordarbeide anvendes. Man er imidlertid redd for å gå inn på sakens virkelige kjerne. Spørsmålet er ikke om man arbeider 6 eller 8 timer, men hvor sterkt arbeidspress det kreves av den enkelte. Man betaler ikke så meget for dette arbeide, hvis det ikke også ydes så meget mere. Det faktiske forhold er nå at når man er i 50-årsalderen, så regnes man som mindreverdig, fordi man ikke lenger kan yde den sterke arbeidsintensitet. Jeg reiste saken i Oslo og Akershus faglige Distriktsorganisasjon og den nedsatte en komité for å samle materiale fra fagforeningene i distriktet. Kan man skaffe mer arbeide ved å komme vekk fra akkordarbeidet? Der må man absolutt svare ja. Det materiale en hittil har fått inn er imidlertid ikke tilstrekkelig til å bygge noget avgjørende på, men for å nevne en enkelt ting så vil avskaffelsen av akkordarbeidet ved vannverket her i byen, hvor

det nu arbeider 100 mann kunne føre til inntagelse av nye arbeidere, således at det samlede antall kunde bli 195. Jeg vil foreslå:

1. For å kunne foreta en bedømmelse om det er «i arbeiderklassens samlede interesse at fagorganisasjonen medvirker til at akkordarbeide anvendes» ansees det ønskelig å få spørsmålet allsidigere belyst.
2. Sekretariatet bemyndiges til å anta den tekniske og medisinske hjelp som er nødvendig for å få spørsmålet grundig utredet.
3. Viser det sig at akkordarbeidet virkelig betyr en vesentlig økning i arbeidstempoet, og/eller at akkordarbeidet medfører en så sterk fysisk påkjenning at det ansees skadelig for arbeiderne, utredes mulighetene av en arbeidsnedsettelse ved akkordarbeide.

Stræk blev satt og 5 minutters taletid.

Erling Kiil: Det er riktig som det sies her at innstillingen er så rund at den faktisk kan fortolkes næsten som man vil. Vi skal imidlertid være opmerksom på alle vanskelighetene her. Forholdet er jo at en mengde tariff er bygget op på akkordsystemet og jeg tror ikke at vi kan ta op en storkamp der. Vi har arbeidet mot akkordarbeidet ved våre verksteder og vi fikk det vekk. Men nå er spørsmålet aktuelt om å få det innført igjen av hensyn til selve driften ved jernbanen. I kommunen kan man nok ta inn 95 til 100 mann for å få op en grøft, men på et verksted med maskiner og begrenset plass etc. er det ikke så enkelt. Vi må føre en viss kontroll med fortjenesten og med arbeidstempoet, så det ikke skeier ut og da tror jeg tross alt at akkordarbeidet ikke er så galt likevel. Arbeidsforholdene er jo også friere ved de verksteder hvor det arbeides akkord.

Ingr. Olsen: Vårt forbund har ikke besvart komitéens sirkulære ser jeg. Men jeg har heller ikke kunnet se at vi har fått denne henvendelse. Hos oss er forholdet det, kan vi si, at næsten 50 procent av arbeidet utføres i akkord. Med våre forhold og sett i forbindelse med konkurransen fra utlandet vil det være umulig å avskaffe akkordarbeidet. De priser vi imidlertid blev enige om i april holder ikke nu. Prisene forandres hurtig. Hos oss kan det kanskje sies at ved å innføre timelønn, vil man få flere i arbeide. Men sett ut fra rent konkurransehensyn så vil det etterhvert bli mindre med arbeide.

Josef Larsson: Det er sagt at det er et av våre store prinsipper og det er vel så. Men intet spørsmål stiller vel heller slike problemer? Vi har kort gitt svar på komitéens henvendelse om vår opfatning. Når det gjelder Gjestebø og Henriksen så er vi ikke enig i deres syn. Men på den annen side så har de vel mindre kjennskap til dette når det gjelder industrien. Det er ikke bare vi som kan se dette som en skade, men vi har sett at selv bedrifter har mistet interessen for akkordarbeidet. Det er et nytt problem som vi mer og mer vil møte.

Oscar Karlsen: Jeg tilhører det forbund Henriksen representerer. Vi vedtok på vårt landsmøte en ordning som jeg også stemte for og som jeg mente vilde avhjelpe noget på arbeidsløsheten. Men det er ikke riktig slik stadig å lage innadventde rivninger. Vi søkte i Oslo å lansere det som vårt landsmøte hadde vedtatt, men vi måtte opgi det, fordi arbeiderne fant det uriktig at man således skulde ødelegge det som var

bygget op. Vannvesenets arbeidere tjener ca. 90 kroner uken på akkord, altså ca. 15 kroner dagen. Er det så meget at det kan misundes? Gjesteby måtte jo ved sportsartikkelfabrikken «Tarzan» selv benytte sig av akkord og med de mest moderne maskiner. Jeg tror vi bør være forsiktig med disse nye idéer. Jeg vet ikke når Gjesteby kom med og hvad han var før han blev tillitsmann; men han var vel disksenspringer. Han kan ikke forlange at de som i mange år har bygget dette op som grunnlag for sine avtaler, skal gå fra dette igjen.

Sigvart Andresen: Vi har en annen opfatning av dette enn det innstillingen gir uttrykk for. Vi driver like rasjonelt ved jernbanens verksted, som i et privat og vi har kontroll. Jeg er enig i Gjestebys forslag.

A. E. Gundersen frafalt.

Hans Eriksen: De som taler mot dette akkordarbeide, har ikke noget rede på det. Tempoet er blitt mindre. Jeg slutter mig til Karlsens uttalelser.

Jens Tangen: Jeg hadde ikke ventet nogen prinsipiell diskusjon. Komitéens konklusjon er et fullgyldig uttrykk for medlemmenes opfatning, iallfall for bygningsarbeidernes vedkommende. Våre medlemmer var interessert i å få utbedret akkordarbeidet. Men det må inn under organisasjonens kontroll, slik at man ikke blir prisgitt arbeidsgivernes brutalitet. Arbeidsgiverne gikk samstemmig inn for å få vekk akkordarbeidet hos oss. Det skulde altså tilsi det motsatte av Gjestebys uttalelser. Jeg vil anbefale komitéens innstilling.

Valdemar Nielsen: I Stenindustriarbeiderforbundets formålsparagraf står det at akkordarbeidet skal avskaffes og man har arbeidet meget med det. Man hadde individuell akkord og forholdene var slemme; men etterhvert som organisasjonen vokste blev forholdet bedre. Etterhvert blev det flere og flere i akkord og arbeidet bedre betalt på den måte. Hvis akkordarbeidet skal kunne drives med fordel for arbeiderne, må det være kontroll og der har bygningsarbeiderne innrettet sig riktig ved at de kontrollerer tempoet og fortjenesten. Utsjaltingen av eldre arbeidere skjer mer der hvor man arbeider på dagsing og med maskiner, enn der hvor det arbeides akkord.

Lars Jansen: Ingen er vel uenig i at representantskapet søker å få flest mulig i arbeide. Men spørsmålet er *måten* hvorpå dette kan skje. Hvis det var så at avskaffelsen av akkord vilde hjelpe på arbeidsledigheten, så skulde jeg være med på det. Vi skal være opmerksom på at ved akkordarbeide har arbeiderne mer personlig bestemmelse over selve arbeidet. Ved akkordarbeide kan også arbeiderne diskutere mer sakkyndig om selve et arbeides kostnad. Jeg vil stemme for innstillingen og vil understreke punkt 2 om kontroll med fortjenesten og arbeidstempoet.

Alb. Råen: Dette blir en kamp om værmøller, sa en representant til mig og det er nok riktig. Det er vel som Karlsen sier at man ikke skal misunde. Men fullt så enkelt er jo ikke spørsmålet. Da jeg leste denne innstilling, så tenkte jeg på Non-intervensjonskomitéen i London og dens avgjørelser om at det ikke er skjedd noget brudd på nøytrali-

teten, selv om det skytes like utenfor vinduene. Akkurat på samme måte tales det her om akkordarbeidet. Det er ingen tvil om at mange arbeidsledige holdes utenfor på grunn av et utvidet akkordarbeide. Jeg vil anbefale Gjestebys forslag, så får vi en utredning. Hvis ikke det blir vedtatt, så har jeg stilt forslag om å utsette saken til fagkongressen.

E. Nyhus: Man må ikke overdrive til nogen av sidene. Akkordarbeidet er det frieste; men man må passe på tempoet. Hvis vi avskaffet det, vilde vi bli overrumplet av mange andre land. Men vi må ha en sterk kontroll med dette arbeide.

Ole Hauan: Jeg er enig med Henriksen; men jeg er også opmerksom på vanskelighetene. Under en tariffrevisjon er det akkordarbeidet som bestemmer tariffene. I punkt 4 i Jern- og Metallarbeiderforbundets svar heter det: «Selv om akkordarbeidets avskaffelse kan medføre at det ved en del bedrifter kan komme flere i arbeide, vil sluttresultatet bli mindre arbeide. Og for en del industrigrupper vedkommende betraktelig mindre arbeide.

Dertil kommer at de lønnsformer som er gjeldende innen industrien må forandres.» Og det er riktig. Vi har behandlet saken og er enig i at det må vekk for å skaffe flere i arbeide. Men ikke bare det; også på grunn av den utsvetningspolitikk som ligger i dette arbeide. Jeg er enig i Gjestebys forslag.

Olav Hindahl: Jeg vil nu foreslå at debatten tas til etterretning og er svar på spørsmålet og at Gjestebys forslag oversendes sekretariatet.

Votering: Hindahls forslag blev enstemmig vedtatt.

Olav Hindahl: Møtet om «Tarzan» for samorganisasjonens representanter holdes imorgen formiddag.

Punkt 7: Landsorganisasjonens kongress.

Sekretariatet foreslo for representantskapet at kongressen holdtes i siste halvdel av mai måned 1938.

Votering: Innstillingen blev enstemmig vedtatt.

Punkt 8: Ansettelse av revisor.

Revisjonsutvalgets flertall (3 medlemmer) innstilte på at representantskapet ansatte Einar Christiansen som revisor ved A. F. L.s revisjonskontor. — Et mindretall (Ambrosius Olsen) foreslo Torolf Bjønnes.

Flertallets innstilling blev nærmere begrunnet av *A. E. Gundersen*, mindretallets av *Ambrosius Olsen*. Videre hadde følgende ordet: *A. Ljøner*, som anbefalte Christiansen, *John A. Johnsen* som anbefalte Bjønnes og *Øistein Martinsen* som foreslo ansatt Hans Aas.

Olav Hindahl: Sekretariatet slutter sig til revisjonsutvalgets flertalls forslag.

Votering: Ved den skriftlige votering blev Einar Christiansen ansatt med 38 stemmer. Bjønnes hadde 34 og Hans Aas 6 stemmer.

Tømmerås: Hvis ikke Christiansen tar det, så får man bestemme sig for den næste.

Hindahl: Det får sekretariatet avgjøre.

Protokollen for eftermiddagsmøtet referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Landsorganisasjonens formann, *Olav Hindahl* erklærte derefter representantskapets forhandlinger for tilendebragt og ønsket representantene vel hjem. (Klokken var 17.45.)

